

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β΄.

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 1 Φεβρουαρίου 1904

ΓΡΑΦΕΙΑ : 'Οδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 81

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΑΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΤΙΜΗ ΣΤΟΝ κ. ΨΥΧΑΡΗ

Μας τηλεγραφοῦν ἀπὸ τὰ Παρίσια πῶς ὁ κ. Ψυχάρης—ὁ ὁποῖος, καθὼς εἶναι γνωστὸ, διορίσθηκε ἀντικαταστάτης τοῦ μακαρίτη Δεγκράν στὴν École nationale des langues orientales vivantes—παρουσιάσθηκε ἐνώπιον τοῦ Ἰνστιτούτου, ὅπου τὸν ὑποδεχθήκανε οἱ νέοι του συνάδελφοι μὲ ἐξαιρετικὰς τιμὰς.

Τὸ τηλεγράφημά μας προσθέτει, πολὺ δίκαια, πῶς ἡ τιμὴ αὐτὴ ποῦ ἔγινε στὸν κ. Ψυχάρη εἶναι θρίαμβος γιὰ τὸν ἀγῶνα τῆς δημοτικῆς (on cause vulgariste a triomphe).

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑΤΑ

1

Ναυτόπουλό μου ἐδῶ 'στὴν κούνια σου τῆς μάννας ἢ πνοὴ σὲ νανουρίζει.....
"Αχ! μὴν ὄνειρευθῆς πῶς βροῦκεσαι 'εὖ πλῶρη καρδιοῦ ποῦ ἀρμενίζει μὲ τὸν βοριά, τὸ κύμα τ' ἄλμυρό,

Καὶ ἀγαπήσεις τ' ἀφροστέφανα τῆς θάλασσας τὰ γαλανὰ τῆς κάλλη κιάψῆσεις τὴ γλυκεῖα μαννοῦλα σου, καὶ δὲν γυρίζεις πίσω πάλι ἀπ' τὸν βοριά, τὸ κύμα τ' ἄλμυρό.

Νεράιδες πῆραν τὸν πατέρα σου μέσ' στὰ βουνά, ἐκεῖ σὺν μεγαλώσης νὰ τὸν ζητήσης, ἄμοιρο ναυτόπουλο, μὰ 'ς τὰ κρογιαλὶ ἀχ μὴ μοῦ ζυγώσης, ποῦ εἶναι ὁ βαριάς, τὸ κύμα τ' ἄλμυρό.

2

Παίζει ὁ ἔπνος σὺν πουλάκι 'ς τὰ ματόκλαδά σου μέσα

.....
"Ἐρχεται τὸ καρδάκι ἔ γιὰ μόλα ἔ γιὰ λέσα....

Σουλτάνας 'γίδς ταξίδευε καὶ 'ς τὸν βεζύρη λέει :

— Λές νὰ 'θῶ τὸ ποδαράκι τὸ μικρὸ χαριτωμένο

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

νὰ χωρῆ 'ς τὸ πασουμάκι ποῦχει ἡ μάγισσα φερμένο ;

Σουλτάνας 'γίδς ἐρώταγε καὶ ὁ βεζύρης λέει :

— 'Ἐδῶ κοντὰ μέσ' στὸ νηδάκι θὰ βρῆς ξανθὴ μὰ ψαροπούλα.... μὰ κρύβει μέσα τῆς ψαρμάκι· εἶναι πιστὴ Χριστιανοπούλα.
Σουλτάνας γίδς 'σὺν τὰκουσε καὶ τὸ σταυρὸ του κάνει

3

"Ἐλα ἔπνε καὶ πάρε το καὶ κοίμησέ το μὲ τὰ δνεῖρα ἠγκάλιασ' το καὶ πλάνεσέ το,

Καὶ μὲ τὸ μάνα θρέψε το μεγάλωσέ το, καὶ μὲ τῆς χάρες στόλισ' το ἀνδρείωσέ το

Νὰ γίνῃ ἕνας ἀγγελος καὶ παλγκάρι νὰ σχίζονται ἡ ὄμορφες ποιά νὰ τὸν πάρῃ

4

Κοιμήσου χαϊδεμένη μου 'ς τὴν ἀγκαλιά μου,

μοσχοναθρεμένη μου τριανταφυλλιά μου

Κοιμήσου ἐδὴ μανάρι μου ὡς νὰ χαράξῃ νὰ στεῖλω τὸ κανάρι μου νὰ τοὺς φωνάξῃ,

Νάλθῃ ὁ νουνός σου συντροφιά μὲ τὸν δεσπότη, 'στὸνομα καὶ 'στὴν ἐμορφιά νὰ γίνῃς πρώτη.

5

Γύρε μαζί μου λίγο κ' ἀπὸ 'πάνω μας κάποιος γιὰ 'μᾶς ἀόρατος φροντίζει θὰ μᾶς ξυπνήσῃ οἱ Σκλαβηνοὶ πρὶν ἔλθουνε, (ποῦ ἡ πέτρα κ' ἡ καρδιά τους δὲν χωρίζει) νὰ μὴ σὲ πάρουν σκλάβο ἐκεῖ ποῦ ζοῦνε κ' οἱ ἀπιστοὶ τὰ νιάτα σου χαροῦνε, Παιδοῦλα μου, ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλά.

Γύρε μαζί μου... νά, κ' ἡ Παναγία μας σὺν τὸ δικό μου εἶχε καρδιοκτύπι... ἀχ μὰ τῆς πῆραν τέλος τὸν μονάκριβο! Χριστέ μου, μὴ μοῦ δώσης τέτια λύπη, ἐδὴ ποῦ ἀγαποῦδες τὰ παιδιὰ ποῦ ἡ μαύρη δὲν τὰ σφίγγει ἀμαρτία, Παιδοῦλα μου, ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλά.

ΚΩΣΤΑΣ Σ. Γ.

Τ' ΑΠΟΚΑΛΥΨΤΗΡΙΑ

ΤΩΝ ΚΑΡΝΑΒΑΛΩΝ

Οὔτε τὸ βούλευμα τῶν Δικαστῶν, οὔτε ἡ πρόταση τοῦ κ. Μπενῆ Ψάλτη ἔλυσαν τὸ γλωσσικὸ ζήτημα. Τὸ ξέρουμε. Καὶ τὰ ἴδια θὰ λέγαμε, κ' ἂν ἀκόμα ἡ Δικαστικὴ Ἀρχὴ ἐγνωμοδοτοῦσε πῶς πρέπει τὸ ἔθνος νὰγκαλιάσῃ τὴν γλῶσσα του τὴν ζωντανή, τὴν ἐθνικήν, τὴν γλῶσσα ποῦ μιλάει καὶ τὴν γλῶσσα ποῦ ἀισθάνεται, καὶ μ' αὐτὴν νὰ τραβήξῃ μπροστὰ πρὸς τὸ Φῶς, πρὸς τὴν Ἀλήθεια, σέρνωντας κατόπι του, ἀλυσσοδεμένους ἀπὸ τὴ μύτη, τοὺς φοβεροὺς δασκάλους ποῦ τὸ πνίγουν σήμερα, ποῦ τοῦ κόβουν τὸ δρόμο, ποῦ τὸ σπρώχνουν πρὸς τὸν τέλειο ἐκμηδενισμό.

Τέτοια ζητήματα μὲ δικαστικὰ ἐγγράφα δὲν λύνονται. Λύνεται ὅμως ἕνα ἄλλο ζήτημα, σπουδαῖο κ' αὐτό, σπουδαιότατο, τὸ Δημοκοπικὸ ζήτημα, τὸ ἄτιμο καὶ ἀντιπατριωτικὸ, ποῦ τὸ ἐκμεταλλεύονται κάθε τόσο, πότε βουλευτές, πότε δημοσιογράφοι καὶ πότε καθηγητές

του Πανεπιστημίου για να κάνουν τις δουλίτσες τους, για να γιομίζουν την κοιλάρα τους, άδιαφορώντας αν η κάθε πεντάρα και το κάθε χειροκρότημα που κερδίζουν, πληρώνεται με το αίμα, με την ύπαρξη του δυστυχισμένου αυτού λαού.

Το ζήτημα αυτό ελύθηκε πιά. Και το μαστίγι της Αλήθειας που μεταχειρίστηκε η Δικαστική Αρχή κατάμουτρα των διαφόρων κατεργαρέων, θα σταματήσει το κακό—το ελπίζουμε—και θα διαλύσει την πυκνή όμιχλη που έδημιούργησαν οι κατεργαρέοι αυτοί με τα ψέματά τους και με την άνοησία τους. Κ' έτσι ο λαός θάνοιξη πιά τα μάτια του και θα μπόρεση να ιδεί τους αληθινούς έχθρους του, — άφου η Δικαστική Αρχή έβγαλε από το κλούβιο κεφάλι τους τον κόκκινο σκούφο, που ποτέ δεν τον έφόρεσαν, και τους έκάθισε τον πολύχρωμο και κουδουνάτο σκούφο του Ριγκολέτου που τον φορούσαν από μιάς κι' αρχής και που θα τον φορούν ίσα με το τέλος.

Μεγάλη σημασία δίνουμε—όπως και τους αξίζει—στα δυο αυτά δικαστικά έγγραφα. Τιμούν την Δικαιοσύνη μας, κι' εξαγνίζουν, αυτά και μόνα, όλόκληρο το έθνος που τ' παρουσίασαν οι φεβροί αυτοί έχθροι του στα μάτια του κόσμου, σε στιγμές δημοκρατικής λύσσας και χαμερπεστάτης ιδιοτελείας, σαν μιά άγέλη παραφρόνων που καινε το σπίτι τους για να ζεστάνουν στην πυρά του τα μαργωμένα χέρια τους.

Η Δικαιοσύνη σ' αυτή την περίπτωση σηκώθηκε ψηλά, πολύ ψηλά, στού κόσμου τή συνείδηση. Ένοιωσε ποιά μεγάλο καθήκον είχε, όχι μονάχα να τιμωρήσει τους ενόχους, μα και να βγάλει το έθνος από τον Ταρταρινικό κύκλο που τ' εσπρωξαν οι Αποκρηάτικοι αυτοί Καρνάβαλοι—και το καθήκον αυτό, τόμολογούμε με μεγάλη ανακούφιση, κατόρθωσε να το εκπληρώσει παληκαρία και τίμια.

Μπράβο της! Στην ψυχή μας μέσα ανδριάντες στυλώνουμε για τους τέσσερους αντιπροσώπους της, γιατί μας έτρωσαν αυτή τη φορά και γιατί απόδειξαν και σε δικούς μας και σε ξένους πως κάποιος σημείο φωτεινό υπάρχει σ' αυτόν τον τόπο, τον πνιγμένο στο σκοτάδι της μυριοπρόσωπης Δημοκρατίας και της άσυνειδητης άνεμουαλιάς, της Κοινοβουλευτικής, της Δημοσιογραφικής και της Πα...

πιστημιακής — αλλοίμονο! — κάποιος φωτεινό σημείο—η Δικαιοσύνη του—που δείχνει πως η Έλπίδα μιάς ζωής κάπως καλύτερης δεν πέθανε και πως η Φρόνηση κρυφοζή ακόμα.

Η Δικαιοσύνη λοιπόν έκανε το καθήκον της. Τώρα πρέπει να βρεθούν και μερικοί πατριώτες να κάνουν κι' αυτοί το δικό τους. Πρέπει δηλ. να βρεθούν μερικοί που να βγάλουν και τα δυο πολύτιμα δικαστικά έγγραφα από την γλώσσα τήν ξερή και τήν άψυχη, τή γλώσσα τής δικαστικής ρουτίνας, να τ' φέρουν στη ζωντανή κ' εθνική μας γλώσσα, να τ' ζωντανέψουν, να τ' μεταβάλουν από Πυθεις άκατανόητες που είναι σήμερα μ' αυτή τή γλώσσα τή επιτηδευμένη και τή στυφνή, σε διαλαλητάδες τής Αλήθειας βροντόφωνους.

Κ' έπειτα να τ' τυπώσουν σε χιλιάδες αντίτυπα και να τ' σκορπίσουν στην Ελλάδα, για να τ' διαβάσει ο λαός, για να τ' νοιώσει, για να μάθει ποιοί τόν ξεγελούν και ποιοί τόν έκμεταλλεύονται σήμερα, για να γνωρίσει τήν περίφημη αυτή συμμορία που αποτελείται από πολιτικούς, από δημοσιογράφους κι' από καθηγητές του Πανεπιστημίου, και—το σπουδαιότερο—για να μάθουν οι γονιοί πως άδικα ξεδιάζουν τόν παρὰ τους και στέλνουν τα παιδιά τους στο Πανεπιστήμιο για να διδαχθούν από άμυαλους και έθνοπνίχτες δασκάλους πως να να μη σέβονται τους νόμους και πως να πολεμούν και να έξευτελίζουν τήν πατρίδα τους.

Αυτά πρέπει με κάθε θυσία να γίνουν, γιατί αλλοιώτικα και το βούλευμα το πατριωτικώτατο των κ. κ. Δικαστών και η πρόταση ή φωτεινή και βαθυστόχαστη του κ. Εισαγγελέα, θα μείνουν στα δικαστικά χρονικά ως δυο έγγραφα τίμια και μελετημένα, χωρίς όμως να φέρουν και κανένα αποτέλεσμα.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ

(Από τή «Φιλοσοφία του άσυνειδήτου» του Χάρτμαν)
 Τι διαφορά μεταξύ τής φιλίας και του έρωτος!
 Η φιλία είναι γλυκειά φθινόπωρινή βραδιά με μαλακούς χρωματισμούς, ο έρωσ είναι μαγευτική ά-

νοϊάτικη θύελλα. Το ένα είναι οι ξένοστοι θεοί του Όλύμπου, το άλλο οι άνησοχοι Τιτάνες που θέλουν να ρίξουν τόν Ούρανό. Το ένα είναι κάτι τι ήσυχο, βέβαιο για τόν έαυτό του, το άλλο λαχταράει και μαραίνεται σε αιώνιον πόνο. Το ένα ξέρει καλά πως θά τελειώσει μιά μέρα, το άλλο ζητάει να εντακαλισθί πάντα το άτέλειωτο και στόν πόθο και στήν χαρά και στόν πόνο, ποτέ μεθάει από χαρά, ποτέ πεθαίνει από λύπη. Το ένα είναι άγνή και καθαρή άρμονία, το άλλο ο μαγεμένος ήχος τής αιολικής άρπας, κάτι τι που θά μένη για πάντα άπιαστο, άνέκφραστο, γιατί ή συνείδησή μας δεν εμπορεί να τ' χωρέσει ποτέ, είναι ο μυστηριώδης ήχος που άνηχεί από μιά μακρονή, μακρονή πατρίδα! Το ένα είναι φωτισμένος ναός, το άλλο αιώνια σκεπασμένο μυστήριο.

ΧΑΡΑΤΤΗ

—Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΨΕΥΤΙΑΣ

Μη γράφετε τή γλώσσα σας, έχει παραγγείλει ο κ. Μιστριώτης με τόν περίφημο λόγο του. Τούτο φαίνεται πολύ παράξενο. Υπάρχει αυτή ή γλώσσα μας, όποια κι' αν είναι, ή δεν υπάρχει; Υπάρχει. Τή μιλούμε ή δεν τή μιλούμε; Τή μιλούμε. Και άφου τή μιλούμε, γιατί να μη τήν γράψουμε; Ο κ. Μιστριώτης τήν βρίζει καλή μόνο για να μιλέται σε κάποιαις περιστασιας, όχι όμως και για να γράφεται, και θέλει και άπαίτει να μη γράφουν μήτ' εκείνοι όπου τή βρίσκουν για όλα καλή υπό ποινη να τούς κόβονται τ' κεφάλια, τίποτα λιγώτερο. Και ο κ. Μιστριώτης όπου λέει αυτό είν' ένας από τους πρώτους Καθηγητάς του Έθνικού Πανεπιστημίου! Ζημιόνεται λέει το έθνος και ναυαγούν τα μεγαλειόβουλα σχέδιά του γράφοντας τή γλώσσα που μιλούμε. Άλλά και ποιόν τόν μέλλει ποιά γλώσσα έμεις γράφουμε ή μιλούμε; Ταχα μας μέλλει έμεις ποιά γλώσσα μιλούν ή γράφουν οι Ρούσοι, οι Τούρκοι, οι Γερμανοί, οι Ιταλοί, οι Φραντσέζοι; Άλλο τόσο τους μέλλει κ' εκείνους για τή γλώσσα

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑΤΑ

ΑΠΟ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Το παρακατιανό άρθρο του Karl Dieterich που φέραμε στη Δημοτική για το «Νουμά» βγήκε γερμανικά σε δυο από τα στεγνά φύλλα τής Berliner Philologische Wochenschrift. Είναι άλλη μιά φωνή από τα ξένα για έπαινο τής γλώσσας που μερικοί στόν τόπο μας στραβοκοιτάζουν με καταφρόνιο. Οι φίλοι θα τήν άκούσουν με χαρά, και στούς αντίθετους θα δώσει, ελπίζουμε, άφορμή να συλλογιστούνε λιγούλακι.

Βέβαια, άπ' ό,τι λέει ο σοφός Γερμανός έμεις θα παραδεχτούμε δίχως επιφύλαξη μόνη τή γενική ιδέα μένοντας λέφτεροι να μη συμφωνάμε μαζί του σε κάτι ζητήματα μερικά, Κάποια παρατήρηση που κάνει δεν είναι και πολύ ξάστερη, ό,τι λέει, λ. χ., για το «έπεα πτερόεντα», και το άλλο πως ή σπ-

μερνή Ελλάδα δεν είναι τόπος πρόσφαρος για δραματική ζωή και δραματική ποίηση. Άλλες παρατηρήσεις είναι λαθεμένες από τα θεμέλια, για ένα παράδειγμα, εκεί που λέει, πως «δοξάρι» στη γλώσσα του λαού δε θά πεί «τόξον», μόνο το πολύχρωμο ζουνάρι που στολίζει τόν ούρανό στη σόση τής βροχής. Ο Du Lange έχει σωρό παραδείγματα όπου αυτή ή λέξη βρίσκεται πάντα με το νόημα του όπλου και πεί αδερφωμένα με «δοξαράτος» που θά πεί τόν όπλίτη. Έπειτα έχουμε και Δοξαράς, όνομα φαμιλιάς, που μπαίνει σε μιά γραμμή μαζί με Κοσκινάς, Βουτσίνας, Μεταξάς, και σαν αυτά στην άρχή έννοούσε τόν τεχνίτη. Στο λεξικό του ο μακαρίτης Em. ο Legrand ξεχωρίζει «δοξάρι» από «δόξα».

Οι δημοτικοί τύποι που έχει ο Πάλλης στα κύρια όνόματα και σύμφωνοι με το σύστημά του είναι και, μ' όλη τήν αντίθετη γνώμη του Dieterich, πολύ εύκολόνουν τόν άνθρωπο που διαβάζοντας τήν Ιλιάδα θέλει ο νούς του να πεί ίσα στην ιστορία δίχως να σκουντάφτει και να χασομεράει με μιά κλίση που κακοχαλάει σ' αυτή του. Η προτίμησή πάλε του Γερμανού για το μέτριο σύστημα, όπως το λέει, του Πολυλά, δε μας φαίνεται σωστή, γιατί, αν ξετάσεις το πράμα με τήν πρεπούμενη προσοχή, θά βρης πως

ο πολύσπουδος Κορψιάτης έμπαζε λέξεις, τύπους και σύνθετα από τα κλαδικά, επειδή τα γλωσσικά στοιχεία μέσα στην αποθήκη του, όσο πολλά κι' αν είταν, δεν τούψταναν πάντα για όλες τες ανάγκες, μετρική, ρίμα, και άλλες. Όμως από τα 1875 ίσα με σήμερα οι συγγροφιάδες τής δημοτικής πλήθυναν σημαντικά, και με τες συνεισφορές πουΐθαν άπ' όλες τες μεριές μαζέφτηκε ένα κεφάλαιο λέξης τόσο σπουδαίο που θά δάνεια πές και είναι περιττά, και με τόν κόπο και τή φιλοτιμία των ανθρώπων της ή δημοτική φιλολογία μπορεί τώρα να ζει από το δικό της το βίο.

Τι τόν πειράζει το Dieterich να λέμε το Χρύση Παπα-Χρύση; Η γλώσσα του ή ίδια δεν έχει δυο λέξεις διαφορετικές για τους παπάδες τής Χριστιανωσύνης και τής Ειδωλολατρίας, μα και οι Άγγλοι και οι Γάλλοι δεν ξεχωρίζουν τόν έναν από τόν άλλον. Το ίδιο, πιστεύουμε πως μερικά πρόσωπα άψηλά τής αρχαίας εποχής δε θά χάσουν τίποτες από το μεγαλείο τους, αν τα όνομάσουμε «παλληκάρια» μάλιστά θά τ' δούμε να ζωντανέψουνε μπροστά μας από ίσκιος που είταν, και μαζί μ' έτούτο ο λόγος αυτός «παλληκάρη» παίρνει μιά όψη πιο βγενική και άρχοντεύει. Είναι πρόδος στες ιδέες και στη γλώσσα.

όπου μιλούμε ή γράφομε' έμεις. Ονειρεύεται ο κ. Μιστριώτης όπως ή Εύρώπη, για σεβασμό προς την φράση μας καθαρεύουσα γλώσσα όπου στον κόσμο δεν έχει ταίρι, θά μας κάμει χαρίσματα, τή Μακεδονία, ίσως και τήν Κωνσταντινούπολι. Άλλά ή Εύρώπη δεν είναι τόσο άνοητη για να άπατηθώ στο βαθμό όπου φαντάζεται ο κ. Μιστριώτης. Κι' αν ή Εύρώπη θά μας έκανε χαρίσματα, θά μας τά έκανε ή για χάρη του πολιτισμού μας και τής καλής κυβερνήσεώς μας, ή για χάρη πολιτικού γενικού συμφέροντος, ίσως και δυναστικού, και όχι για χάρη τής γλώσσας, ως ήθελ' έχη και τήν άκραν φραιότητα όπου ο κ. Μιστριώτης φαντάζεται.

Αν στή θέσι μας ήταν Γύφτοι ή ήταν Αιθίοπες, κι' αν εκείνοι έκυβερνούνταν καλά, κι' αν τά γενικά συμφέροντα δεν έναντιόνονταν, θά τά έκανε εκείνων ή Εύρώπη κατά προτίμησι τά χαρίσματα. Μεταξύ ενός ανθρώπου καλοντυμένου και στολισμένου και όπου να μη διακρίνεται για τίποτ' άλλο παρά μόνον για τά στολίδια του, κ' ενός άλλου ντυμένου πενιχρά κι' όπου να διακρίνεται για κχιποιο άνωτερο και έξαιρετικό ήθικό ή διανοητικό προτέρημα, ποιόν θά προτιμήσωμε; Τουτον τον δεύτερον χωρίς άμφιβολία, δξω κι' αν είμαστε άνοητοι.

Ητουν ή ταχτική τής περασμένης γενεας τής δικής μας, όπου ήθελαν να κρυβώμαστε όπισω από τόν δάκτυλό μας, και ύπάρχουν ακόμα κχιτι λίγοι πατριώταις όπου θέλουν ν' ακολουθήμε αυτή τή ταχτική, να δείχνωμαστε εκείνοι 'που δεν είμαστε, να κρύβωμε τας κακίας και τά έλαττώματα και τά πταιζήματά μας και να δείχνωμε όπως έχομε άρεταις και κοντά στας άλλαις μας ψευταίς και κατεργαριαίς, να προσθέσωμε κ' εκείνη μιανής γλώσσας όπου δεν είναι δική μας και όπου, με τήν άλλοκοτην ιδέα μας, μας κάνει ευγενικώτερος.

Άλλά ή Εύρώπη μας γνωρίζει πκαπολύ καλά, και καλήτερον άπ' ό,τι γνωρίζομε έμεις οι ίδιοι τον έαυτό μας, και δεν είναι δυνατόν να γελαστή, καθώς τόν φανταζώμαστε. Και όποιος όμολογεί τά έλαττώματα και τά σφάλματά του τά περασμένα, άποδείχνει με τούτο όπως είναι καλήτερος και σφώτερος άπ' ό,τι ήτουν πρώτα.

Ο κ. Μιστριώτης μας φοβέρισε όπως θά φορέση κόκκινη σκούρια αν ιδώ όπως ο κόσμος του τόπου του ακολουθεί να γράφω τή γλώσσά του, τή γλώσσα 'που μιλεί. Άλλά όρθότερο και δικαιοτέρο θά ήτουν αν έλεγε όπως θά τήν έ φορέσει αν ιδώ όπως οι κυ-

βερνήταις και οι διάφοροι άυτολεγόμενοι με κάποια περηφάνεια πολιτευταίς του τόπου του ακολουθούν να μας περιπαίζουν και να μας προδίδουν και να θυσιάζουν τά συμφέροντα του Κράτους και όλου του έθνους στα ποταπά ιδιαίτερα συμφέροντα τά ιδικά τους.

Τή χρεωκοπία και τή φτώχεια και τή δυστυχία τή σημερινή δεν τά έχουν φέρι ή γλώσσα και τόν ζήτημα τής γλώσσας, αλλά εκείνοι τά έχουν φέρι. Και πώς ο κ. Μιστριώτης, όπου δείχνει να είναι πατριώτης τόσο θερμός, για τή χρεωκοπία και τά άλλα κακά έμεινε και μένει ψυχρός και άτάραχος;

Οι κυβερνήταις μας είν' εκείνοι όπου κακοσταίνουν τόν έθνος όμπρός στα μάτια όλου του κόσμου και όχι, καθώς παραδόξως πιστεύει ο κ. Μιστριώτης, ή γλώσσα όπου μιλούμε ή όπου γράφομε όποια κι' αν είναι αυτή ή γλώσσα. Και αν αυτό τόν έπίστευε ένας άνοητος ή ένας άμαθής, θά ήτουν συχωρεμένος. Άλλά να τόν πιστεύη ο κ. Μιστριώτης, Καθηγητής από τούς παλαιούς κι' από τούς πρώτους του Έθνικού Πανεπιστήμιου, τούτο είν' άσυγχώρητο. Και όχι μόνον να τόν πιστεύη αλλά και να άπατάη και να σκοτίζη τή νεολαία, κόνοντας να τόν πιστεύη κι' αυτή, και να τής σηκώνη τά μυαλά με λόγους, τιποτένιους όχι μόνον για τήν ουσία τους, αλλά και για τήν ιδίαν τή μορφή, σε βαθμό όπου να στενάξουν και να προκαλούν αίματοχυσίας περι όνου σιας και με τόν σκοπό να υπερασπιστούν τά εϊδωλα όπου για αυτά έχει γράψει με τόσην όρθή κρίσι και πνεύμα ο Ροϊδής.

Η Κυβέρνησι σε αυτή τήν περίστασι έκαμε πολύ φρόνιμα και όρθά κι' έμεταχειρίστηκε άυστηρά μέτρα έναντίον των παιδαριών όπου τούς έφάνηκε να έχουν τόν δικαίωμα να σχηματίζουν δικαστήριο δικό τους και να οικειοποιούνται έκτελεστικήν έξουσία και να έρχονται κάθε φορά σαν άλλοι γιαντισάφοι και σαν άλλοι Δονκισώτοι να μας έπιβάλλουν τή γνώμη τους και τή θέλησί τους σε πράγματα όπου δεν είναι τής άρμοδιότητάς τους κι' όπου μήτε τά έννοούν.

Τήν άλλη φορά είχαν έβγει να υπερασπιστούν τόν κείμενο του Εύαγγελίου και να καταδιώξουν τούς φρονίμους και λογικούς ανθρώπους όπου ήθελαν με τή μετάφρασί του να κάμουν να τόν έννοήσουν καλήτερα οι άγράμματοι. Τόν Εύαγγέλιον είναι μεταφρασμένο σε όλαις του κόσμου ταις γλώσσαις, ως και

σταίς πλέον φτωχαίς και καταφρονεμέναις. Για να είναι συνεπείς, έπρεπε να ύποστηρίξουν όπως σε καμμιά γλώσσα δεν πρέπει να μεταφράζεται τόν Εύαγγέλιο. Κι' αν τή μετάφρασι εκείνη δεν τήν εύρισκαν αρκετά καλή ή αρκετά πιστή, θά έμπορούσαν να τόν είπουν και θά έμπορούσαν να τήν προσβάλλουν για τούτο, όχι όμως και να άπαιτήσουν να μη γίνεται, κατά μοναδικήν έξαίρεσι, καμμιά μετάφρασι στη δική μας τή γλώσσα.

Ο Χριστός είχε διδάξει για να τόν έννοήσουν και οι Εύαγγελιστάδες είχαν γράψει τά Εύαγγέλια για να τά έννοήσουν όσοι θά τά άκορόζονταν και τά έννοούσαν πολύ καλά οι άνθρωποι του καιρού τους, επειδή ήταν γραμμένα στη γλώσσα τους, στη γλώσσα τής έποχής. Σήμερα όμως ο λαός μας δεν τά έννοει καλά, έννοει όμως τόν ένα τρίτο ή τόν μισό, και ήτουν ανάγκη να μεταφραστούν στη γλώσσά του για να τόν κάμωμε να τά έννοη καλά. Και ήτουν έγκλημα λοιπόν αυτό; Και ήτουν άντικείμενο άξιο για να προκαλέση τας ταραχάς όπου έχουν γενεί;

Και αν τή διαγωγή των φοιτητών σε κείνη τήν περίστασι τήν έχουν έγκρίνει ή Σύνοδο και ο Οικουμενικός Πατριάρχης, τούτο δε σημαίνει τίποτα και ή Σύνοδο και ο Πατριάρχης έπρεπε να έρθουν να μιλήσουν με έμας, για να τούς άπολογηθώμε και με κχιτι περισσότερο, και για να τούς πείσωμε όπως είχαν άδικο, αν άληθινά δεν είναι πεισμένοι για τούτο.

(Τήν Κυριακή τόν τέλος)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΝΕΜΕΝΟΣ

ΦΤΗΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

Στό γραφείο του «Νουμά» και στό κίσκι τής Όμονοίας, πουλιούνται τάκόλουθα βιβλία, με άραχη τόν ένα —κ' ένα φρ. χρ. για τόν Έξωτερικό :

Τού ΨΥΧΑΡΗ : «Τό νεο τού Γιαννίρη» και τόν «Ταξίδι μου». — Τού ΠΑΛΛΗ : «Η Ιλιάδα» τόμο δυό (Α—Μ). — Τού ΦΩΤΙΑΔΗ : «Τόν γλωσσικό ζήτημα και ή εκπαιδευτική μας αναγέννησις». — Τού ΦΙΛΗΝΤΑ : «Γραμματική τής Ρωμείκης γλώσσας» και «Από τούς θύλους των αίωνων» (ποιήματα).

Οι άγοραστές των έπαρχιών πληρώνουν 30 λεπτά ταχυδρομικά για κάθε βιβλίο.

Οι άγοραστές του έξωτερικού δεν πληρώνουν ταχυδρομικά.

Από τήν «Ιλιάδα» του Πάλλη μονάχα 50 αντίτυπα άπόμειναν.

Ας πώ ένα λόγο για τόν άλλαγμά μου, που τώρα ποώτη φερά προβάλλω στον τύπο με τή δημοτική, έπειτα από κάμποσα ελληνικά πούγραφα για έφημερίδες και βιβλία' θά γυρίσω και πάλι στην καθαρεύουσα, κ' έπειτα θά ξαναγράψω ακόμα ρωμείκα κατά τόν φύλλο και όπως τόν φέρνει ή περίστασι, για τή γνώμη μου είναι πως ο μοναχός τρόπος να λυθώ τόν ζήτημα είναι να αφήσωμε τόν καθένα να γράφω όπως τού κάζεται κι' όπως μπορεί. Άργότερα τόν έθνος όλο τόν έθνος, σιγά σιγά δίχως ταραχές και σκοτωμούς, θά δει μοναχόν τόν τί ταιριάζει καλλίτερα με τές χρείες του και θά δώσει τήν Κορώνα στη βασιλίσσα τής Καρδιάς του. Ίσως τότες κ' έμεις οι φιλόλογοι θά πάρουμε τέλος τήν άπόφασιν να γράφομε συχνά και χαριτωμένα στην καθαυτού γλώσσα του Ένοφώντα και του Σιμωνίδη, καθώς πολλοί σοφοί στην Εύρώπη άραδιάζουν προλόγους και μελέτες με λεξικό και σύνταξιν από τόν Κικέρωνα και τόν Όράτιο. Αυτά όμως θά είναι άρωματισμένα παξιμάδια για μας τής άριστοκρατίας που δε θά χάσουμε τά προνόμιά μας' μα ο λαός θά έχει τόν ψωμό τόν καθημερινόν από σιτάρι σπαρμένο σ' ένα χωράφι, όλάνοιχτο και λείπτερο που θά τόν δουλεύει με τά δικά του τά χέρια και που δεν είναι και δύσκολο μιάν μερά μερικά παιδιά του διαλεχτά

να τόν στολίσουν με τίποτες άνεπάντυχα γεννήματα του νοού τους και τής φαντασίας τους.

Λόντρα Δεκέβρης του 1903.

13, Gascony Avenue, N. W.

ΔΑΔΑΡΟΣ ΒΕΛΕΛΗΣ *

ΤΟ ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΔΙΕΤΕΡΙΧ

Τώρα που τόν πρόβλημα τής δημοτικής ως γλώσσας φιλολογικής στην Ελλάδα ξανακινήθηκε πάλι, πολλοί φιλόλογοι θέλουν ίσως να μάθουν κχιτι από τές πρακτικές προσπάθειες που κάνουν οι τωρινοί Έλληνες για να μά-

* Ο κ. Βελέλης είναι ο γνωστός Ραβίνος από τούς Κορφοί, πολύγλωσσος και βαθιά διαβασμένος στην Εβραϊκή ιστορία και γλώσσα. Είναι μερικά χρόνια, στην Έποχή του Τρικούπη, εϊτανε λόγος να διορισθώ καθηγητής τής Έβραϊκής στο Πανεπιστήμιο, αλλά ή θρησκεία έμπόδισε. Έτσι τόν έβρισε τόν άνεξίθρησκό μας κράτος και ζήτησε τήν στα ξένα. Ο «Νουμάς» θεωρεί τιμή τή συνέργασίαν του.

θουν τή σημερινή γενιά τά κλασικά προγονικά τους έργα αλλάζοντας τήν παλιά και πολυτήμητη, κοκκαλιασμένη όμως, μορφή τής αρχαίας γλώσσας στη ζουμερή και τρυφερόπλαστη τής νέας. Πολλοί δικοί μας θά πάρουν τέτοιο πρῆμα προσβολή και θά πούν τόν κόπο περιττό' επειδή τ' άκούσαμε και τόν ξανακούσαμε δά πως οι σημερινοί Έλληνες τόν κάνουν φιλοτιμία να ξευγενίσουν τή γλώσσα τους σύμφωνα με τήν αρχαία, μάλιστα τώρα που ή μιάν τόσο κοντά ζύγωσε τήν άλλη. Τί ανάγκη να σκοτίζονται για να κατατίθουν τήν αρχαία ποίηση από τόν άφταστό τής ύψος ως κάτω στο βούρκο μιάν γλώσσας όλοτελα άρρωστιάριχης; Άκόμα και σήμερα οι περισσότεροι Έλληνες βλέπουν τόν ζήτημα με κλασική προτίμησι και μαζί τους πολλοί φιλόλογοί μας που δε θέλουν ακόμα να ξεμπερδέψουν με τά πλανέματα του κλασικού Ξαναγεννημού.

Πρέπει όμως να χαίρωμαστε που στην Ελλάδα πρόβαλε μιάν μικρή συντροφιά ανθρώπων, που νοιώθουν τί θά πεί τέχνη, και πως αντίθετα με τούς πολλούς πολεμάει να ξευγενίσει τή σημερινή άκαλλίεργητη γλώσσα του λαού, και τή δοκιμάζει αν έχει δύναμη όχι να φυλάει δελά και περιφροβα τήν παλιά τους μορφή τόν αρχαίου νοού, παρά με τόν μέσο του να πλάθει καινούργιες και ζωντανές κόνοντας άπόχτημα σημερινόν τήν κληρονομιά που μας έφησαν τά παλιά τά χρόνια. Φυσικά είναι αδύνατο

ΕΙΚΟΝΕΣ

[Από τὰ λυρικά τοῦ μεγάλου ποιητῆ τῆς Γαλλίας Συέρ-Υόκο (Syer-Yoko), μεταφρασμένα ἀπὸ τὸ Ἀγγλικό]

Ὡρα γλυκεῖα προβάλλει,
τῆ φύση στεφανώνει πέρα ὡς πέρα,
ἡ μουσικὴ χύνει μόνους σὸν ἀγέρα
σὺν τὴν καρδιὰ ποῦ ἀπ' τὸν πόνο πάλλει...

Μαγνὰδια χύνουν τοῦ ἡλίου οἱ ἀχιίδες
ἀπὸ τὰ ἔψη τοῦρανοῦ κ' ἀπὸ τὰ βάρη
λιούβρια, φλόγες καὶ δροσιᾶς ρανίδες
λὲς καὶ σκορπιώνια ἀφ' τῆς Ὑέκκας* τὸ καϊάθι.

Ἴσμοι κρυφοὶ μέσα σ' ἀπόσκια δάση
ἀπλώνονται σ' ἀβλάμι τὸ δροσάτο...
Ροβόλα, βοσκοπούλα, παρὰ κάτω
ἡ φλόγα τῆς ἀγάπης νὰ σὲ πιάσῃ—
σὺν τὸ ἀρνί, τὰθῶο, τὸ μικρὸ
ποῦ στῆ σιγμῆς ποῦ ἀξέγνωιαστο περνάει
ἀπὸ κοντὰ σ' ἀγκάθι τὸ μικρὸ
ραφὲς ραφὲς τὰγκάθι τὸ μαδάει...

Ἀξέγνωιαστο κ' ἀταίριαστο πουλλὴ
φωλιὰ γυροῦει γιὰ νὰ πιάσῃ τέρι,
ρουμάνια, δάση παίρνει, ἀγρια μέρη,
ὅπου ἀγάπη νάβρη νιροπαλή.
Σὺν βροίσει τῆ καὶ παίρνει τῆ σὸ πλάι,
ὄστερις ἀπὸ τὰ γλυκολαλήματα,
νέα ζωὴ παλιὰ ζωὴ χαλαί
ἡ ἀγάπη μὲ χαρὲς καὶ μὲ φιλήματα...

Σώπα, καρδιά, καὶ οὖσες τῆ μαυρίλα!
σώπα κ' ἀνοιξ' ὀρθάνοιχτα τὰ φύλλα
ἀπὸ τὸν πόνο, πόνο θὰ βρῆς, σάπια.
Σώπα, καρδιά μου! σώπα!... σώπα!

ΑΒΓΕΡΙΝΟΣ

* Ἡ Ὑέκκα πρέπει νὰ εἶναι ἰσως ἡ Πανδώρα τῶν γαλλο-κωνέζων.

Η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΩΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ὁ καθηγητὴς κ. Α. Thumb κρινοντας τὸ γλωσσικὸ ζήτημα μέσα στὸ μεγάλο Γερμανικὸ περιοδικὸ

κανεὶς νὰ καταλάβει γιατί γίνονται αὐτὲς οἱ προσπάθειες, ἂν δὲν ξέρει καὶ δὲν παραδέχεται πῶς ἡ νέα Ἑλληνικὴ ἔχει ὄργανισμὸ δικό της ξεχωριστὸ ἀπὸ τὴν ἀρχαία, ἀπαράλλαχτα ὅπως ἡ Ἰταλικὴ ἔχει ὄργανισμὸ διαφορετικὸ ἀπὸ τὴ Λατινικὴ.

Ἔτσι λοιπὸ μὲ τὴν ἱστορία ὀδηγὸ ἄς ἐξετάσουμε πῶς σύμφωνοι μὲ τοὺς καλαιστηρικὸς νόμους προσπαθοῦνε στὴν Ἑλλάδα μὲ τὰ ἀριστουργήματα τῆς ἀρχαίας ποιητικῆς φιλολογίας νὰ ξαναστηλώσουν τὴν τέχνη μερικὸι ποῦ νοιώθουν ὀληθινὰ τὸν ἀρχαίον Ἑλληνισμὸ καὶ ποῦ ὄχι μόνον ἀγαποῦνε βαθιὰ τὴ μητρικὴ τους γλῶσσα καὶ βλέπουν τὴν ὁμορφιά της, παρὰ τοὺς στολίζει καὶ στέρια Εὐρωπαϊκὴ γραμματικὴ σύνη. Ἐδῶ πρέπει νὰ ὀνοματίσουμε πρῶτ' ἀπ' ὄλους τρεῖς ἀνθρώπους, δυὸ Κορφοιάτες ποῦ πέθαναν, τὸν Πολυλά καὶ τὸν Καλοσγούρο, καὶ ἕναν Ἕπειρῶτη, τὸν Πάλλη*. Γιὰ τοὺς τοὺς τρεῖς θὰ πῶνε μιὰ μέρα πῶς εἶναι θεμελιωτάδες μεταφραστικῆς φιλολογίας μὲ ἀξία τεχνικὴ.

Ἐχει μεγάλη σημασία τὸ περιστατικὸ ποῦ ἀπ' αὐτὰ τὰ τεχνικὰ μεταφράσματα πρῶτα πρῶτα ἔρχεται τὸ ἀρχαιότατο μνημεῖο τῆς ἑλληνικῆς ποίησης: τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη. Ἀπὸ τοὺς τρεῖς ποῦ ὀνοματίσαμε, πρῶτος ὁ Πολυλάς ἔβαλε χέρι στὴν Ὀδύσεια, καὶ δεύτερος ὁ Πάλλη

* Σημ. Ἡ Νουμά. Ὁ Πάλλη εἶναι Ἀρβανίτης.

τῶν Indogermanischen Forschungen γράφει τὰ κῶλουθα:

Ἡ δημοτικὴ ἡ νίκη στὴν καλλιλογικὴ φιλολογία, εἶναι ἰσως ζήτημα λίγου καιροῦ. Δυσκοιότερος εἶναι ὁ πόλεμος ὡς πρὸς τὴν ἐπίσημη καὶ ἐπιστημονικὴ γλῶσσα. Διὸ ὅμως ἔργα δείχνουν πῶς καὶ ἀφτοῦ ἔχει τοὺς ὀπαδοὺς του ὁ Ψυχάρης. Γιατὶ μὲ ἐπιτυχία δοκιμάστηκε καὶ δημοτικὰ γράφτηκε ἡ Πολιτικὴ Οἰκονομία καὶ Ἱστορία. (Παράβαλε Γ. Μαρκετὴ Πλουτολογία καὶ Α. Ἑφταλιώτη Ἱστορία τῆς Ρωμισοσύνης). Καὶ στὰ διὸ ἔργα σαστίζει ὁ ἀνθρώπος μὲ τὸ κομψὸ καὶ τὴ γλωσσικὴ γοργάδα, μὲ τὴν ἀδίαστο καὶ ἐπιτυχεμένο ἀποδομὸ τῶν ἐπιστημονικῶν ὀρων, καὶ μάλιστα μὲ τοῦ Ἑφταλιώτη τὴν ἐκφραστικὴν δύναμη, δύναμη ποῦ πρῶτα ἀπ' ὄλα ἔξοχα καταφαινεται: στῶν χραχτήρων τὸν ψυχολογικὸ εἰκονισμὸ. Μὲ τέτια ἔργα φανεροῦνται ἡ μόνος τοῦ ὁ παραλογισμὸς ὅσων ἐπιμένουν πῶς ἡ δημοτικὴ εἶναι ἀταίριαστη σ' ἐπιστημονικὴ περὶ ζογραφία.

Τοῦ κ. Thumb τὰ λόγια μᾶς δίνουν ἀφορμὴ ν' ἀνγγελοῦμε πῶς καινούργιο σάσισμα—καινούργιος δυναμίτης—καρτερᾷ τὸ δασκαλισμὸ. Γιατὶ γλήγορα θὰ φανεῖ δημοτικὸ μεταφράσμα τοῦ πιδὸ μεγάλου μεταφραστικοῦ ἐπιστημονικοῦ βιβλίου ποῦ ὡς τῶρα ἔβγαλε ὁ κόσμος, δηλαδὴ τῆς «Κριτικῆς τοῦ Ἀδολου Λογισμοῦ» τοῦ Κάντ. Πόσα λόγια τους ἔχουνε νὰ καταπιῶν οἱ διάφοροι Μιστριωτο-Χατζηδάκιδες!

Γυρίζοντας στὸ ἄρθρο τοῦ κ. Thumb ἄς μεταφράσουμε καὶ τὰ κῶλουθὰ του λόγια:

«Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα οἱ Ἑβρωπαῖοι σοφοὶ (οἱ Νεο-ελληνιστὰδες) τὸ κρίνουν ὄλοι ἀπαράλλαχτα, ὄντας μετξὺ τους σύμφωνοι καὶ σύμφωνοι μὲ τοὺς ὀπαδοὺς τῆς δημοτικῆς. Φυσικὰ τί γνώμη ἔχουνε μερικὸι πασπαλισμένοι δὲ σημαίνει πιδὸ τίποτα ἡ σήμερα».

Ἀπὸ τὸ ἴδιο ἄρθρο μὲ πολλὴ μας χαρὰ ξεσηκώνομε καὶ τ' ἀκόλουθα λόγια, ἐπαινετικὰ τῶν Ἑλλοροϊμῶν τοῦ κ. Πολίτη.

«Τὸ ἔργο μαρτυροῦ ἐπιμελεῖα ἀπέραντη... καὶ ὄνταν τελειῶται, θὰ παρουσιάζει συλλογὴ ἀπαράμμιλλη σ' ὄπια θὲς ἄλλη φιλολογία».

Εἶναι κρῖμας ποῦ ὁ κ. Πολίτης ἀκόμα ἐπιμένει στὸ φραγκισμὸ «Μελέται ΕΠΙ τοῦ βίου». Γιατὶ τάχα ὄχι: «ΠΕΡΙ τοῦ βίου»;

Κ. ΤΕΦΑΡΙΚΗΣ

στὴν Ἰλιάδα. Τὰ ἀρχαία δημοτικὰ τραγούδια εἶταν ἰσα ἰσα τὸ θέμα ὅπου ἔπρεπε γιὰ νὰ δοκιμαστῆ ἡ δύναμη τῆς νέας δημοτικῆς, καὶ κάθε κατεχάρης θὰ παραδεχτῆ πῶς καὶ οἱ δυὸ μεταφράσεις βίασταξαν ἀσφαλτα τὸν τόνο τοῦ ἀρχαίου ἔπους. Ἡ ἐπιτυχία ἐγγιέται μὲ τὰ φιλολογικὰ δασκαλέματα τοῦ κάθε μεταφραστῆ: ἔτσι ὁ φιλοκαμωῖνος Πολυλάς, ποῦ ἀναβράφτηκε μὲ τὴν Ἰταλικὴ γλῶσσα καὶ φιλολογία καὶ μεταφράσε τὴν Ἁλκυονίδα καὶ ἔπειτα καὶ τὸν Ἄμλετο τοῦ Σαίξπηρ, παίρνει στὰ χέρια του τὴν Ὀδύσεια τὴν ἔρωτιέρα καὶ μυθοσπαρμένη, ἐκεῖ ποῦ ὁ ἀμάλαχος Πάλλη, θρεμμένος μὲ τὰ κλέφτικα τραγούδια τῆς πατρίδας του Ἕπειρος, δουλεύει μέσα στοὺς πολέμους καὶ τοὺς ἀγῶνες τῆς Ἰλιάδας.

Καὶ τὰ δυὸ αὐτὰ ἔργα μαρτυροῦν ἀλάθεστα ποῦ μορφώθηκε μὲ γλῶσσα φιλολογικὴ. Μάλιστα τοῦ Πολυλά τὴ μεταφράση ποῦ βγήκε στὰ 1875 τὴν πῆραν πρότυπο ὄλοι οἱ μεταφραστὰδες στὰ κατοπινὰ χρόνια. Ὁ συχωριανὸς του κριτικὸς ὁ Καλοσγούρος λέει: «Ὁ Πολυλάς πῆγε σ' ὄδες τὲς πηγὲς μὲ στοιχεῖα ζωντανὰ καὶ ἀξία νὰ ἐκφράζον ἔβες καὶ αἰσθήματα ὀμηρικὰ: στῆ διέλεχτο τῶν Κορφοῶν ἀπ' ὄπου δανείζεται πολλοὺς ἔμορφους ἰδιωτισμούς, στῆ νὲα δημοτικὴ, στῆ γλῶσσα τοῦ μεσαιῶνα, πῆρστρο ἀπ' ὄλα στὴν Κρητικὴ ποίηση, στὰ Ἑλληνικὰ τῆς Ἑκκλησίας καὶ τῆς Ἀλεξαντριανῆς ἐποχῆς» καὶ χῶνοντας ὄλα αὐτὰ τὰ στοιχεῖα σ' ἕνα χωνευτῆρι μαζί, πα-

ΑΚΟΥΣΤΗΚΕ

Πῶς ὁ Δροσίνης θὰ πῆ στὰ ἔγια χῶματα νὰ γίνῃ Χατζής.

Πῶς τόνε στέλνει ὁ Χατζηδάκις.

Πῶς θέλει νὰ πῆ καὶ ὁ Μπίρμπα-Βικέλας, μὰ φοβάται μὴν κακοκαρδίση τὸν Ψυχάρη.

Πῶς ὁ Μιστριώτης θὰ συστήτῃ Γυμνασιὸς Ἀγῶνες.

Πῶς γυροῦει πρῶτα νὰ καταπιῆ τὸς ὀπαδοὺς του νὰ χῶνουνε λουτρὸ καθεμέρα.

Πῶς ὡς τὴν ὄρα δὲν τὸ κατόφερε, γιατί αὐτοὶ δὲν ἐνοοῦνε νὰ χῶσουνε προγονικὸ ἔδαφος ἀπὸ πάνου τους.

Πῶς ὁ Ντεληγιάννης παράγγειλε Οἰκόσημο, Μιὰ θηλειὰ κορδόνι, καὶ ἀπὸ πάνω γραμμένο, «Ἑλληνες ἐσμέν».

Πῶς ἔλεγε σὲ μερικὸς δημοτικὸς τῆς προῖλλες, «Βάρβαροι ἐστέ».

Πῶς ἕνας φοιτητῆς ρωτοῦσε κάποιον φίλον τοῦ πόσο διαφέρει τὸ πρῶτοτυπο τοῦ Οἰδίποδα ἀπὸ τὴ μεταφράση τοῦ Ἀγγέλου Βλάχου.

Πῶς ὁ φίλος ἀπάντησε «Ὅσο διαφέρει ἕνας Ἀγγελοσ ἀπὸ ἕνα Βλάχο».

Πῶς ὁ Πάλλησ συλλογιέται νὰ μεταφράσῃ καὶ τὴν Παλαιὰ Γραφή.

Πῶς τὸν ἔβαλαν οἱ ὄβριοι τῆς Ρωσίας.

Πῶς ἕνας Καθαρευουσιαστῆς ὀνόμασε τὴ Δημοτικὴ «Λερναία Ὑδρα».

Πῶς ὁ Ἡρακλῆς ὡς τόσο ἀκόμα νὰ φανῆ.

Πῶς ὁ Π. Νιρβάνας ἔκρινε τὴν Τρισεύγενη.

Πῶς συστήνεται ἐπιτροπὴ νὰ ζετᾷ τὴ βγῆκε ἀπ' αὐτῆν τὴ κρίση.

Πῶς ἡ ἐπιτροπὴ ἀπάντησε κατὰ τὸ μαθηματικὸ ἀξίωμα ἀπὸ τίποτα δὲ βγαίνει κάτι».

Πῶς ὁ Δροσίνης, ἔμα τ' ἄκουσε, εἶπε πῶς ἔχουνε λάθος οἱ μαθηματικοί.

Πῶς αὐτὸς τὸ ἀπόδειξε, καὶ γλήγορα θὰ τετραγωνίσῃ καὶ τὸν κύκλο.

Πῶς τότε θὰ πειστή ὁ Κρούμπαχος πῶς βγάζουν τὰ σκολιά μας καὶ Νεῦτωνες καὶ Αἰγινητῆς καὶ Γαλλιλαιούς.

Πῶς ἕνας Ζουγράφος δουλεύει πρῶτοτυπη εἰκόνα, ὁ «Κλαῖων Ραγκάδης».

Πῶς τοῦ Γαβριηλῆδου δὲν τοῦ ἔρχεται νὰ σηκώσῃ τῶρα καὶ αὐτὸς σημαία γιὰ τὴ δημοτικὴ, καὶ πάει νὰ σκάσῃ.

Πῶς ἀποφάσισαν ὄλοι τους νὰ ποθάνουνε μέσα στὰ κατώγια τῆς ψευτιᾶς παρὰ νὰ βγῶνε στὸ φῶς καὶ νὰ ποῦν πῶς τὴν πῆθανε.

Ἄκουσαμε καὶ ἄλλα, μὰ ὁ Νουμάς φωνάζει πῶς σῶνουν αὐτὸ.

ΓΛΩΣΣΙΤΣΑ

σκίζει νὰ κάμει κατὶ μονόμορφον Κοντὰ σ' αὐτὰ ἔρχονται πολλοὶ νεολογισμοὶ ἰδιόβγαλοὶ τοῦ μεταφραστῆ ποῦ δείχνουν καὶ πόσο ὄραϊα ἤξερε νὰ φτιάξει λόγια ὁ Πολυλάς μὲ τὴν πλαστικὴν δύναμη τῆς νέας δημοτικῆς. Λέξεις σὺν λαμπρόκαρπος, ἀσημόκοπος, πολυόδοτανο, κατῶσκιος*, ποδοστυρτά, πετροθεριό, χειμωνοζάλη, πτεροκοσιῶ, χερομανῶ (κῶνω χειρονομίες), ἀκροφυτρῶνω καὶ ἄλλες δείχνουν πῶς λίγες γλῶσσες νέες ἔχουν τὴ δύναμη νὰ φτιάχνουν σύνθετα ἔτσι κοντὰ καὶ ὄμως γιομάτα νόημα.

Γιὰ νὰ δῶσουμε ἕνα δείγμα ἀπ' αὐτῆ τὴ μεταφράση, ἄς πάρουμε τὸ κομμάτι ποῦ ἱστορεῖ τὰ περιδῶλια τοῦ Ἀλκινόου (Η 114—121).

Δέντρο αὐτοῦ μέσα ὄψωνονται χλωρὰ καὶ φουντωμένα ἀπιδιὲς εἶναι καὶ ροιδιὲς, λαμπρόκαρπος μηλέες, καὶ μὲ γλυκόκαρπος συκιὲς ἐλιὲς χυμὸ γεμάτες. Εἶν' ὁ καρπὸς τους ἀφτονος κ' ὄλοχρονῆς δὲν λείπει Χειμῶνα εἶτε καλόκαιρον' ἀλλ' ἀπαυ φουῶντας, Ἀῦρα ζεφύρου ἄλλα γεννᾷ, καὶ ἄλλα ὄρμαζει νὲα. Γερᾷ τ' ἀπιδι καὶ ἄλλο ἀνθεῖ, τὸ μῆλο καὶ ἄλλο μῆλο, καὶ τὸ σταφύλι, καὶ ἄλλο ἀνθεῖ, τὸ σῦκο καὶ ἄλλο σῦκο. (ἀκόλουθεῖ)

* Ἐνώνοντας πρῶτες καὶ ὀνόματα ἡ δημοτικὴ γλῶσσα σου φτιάχνει σύνθετα σὺν κατακέφαλα, ἀνδραρα, σῦρριζα, ὄλα γεμάτα ἔκφραση καὶ ζῶρι.

Ο „ΝΟΥΜΑΣ“

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ :

Για την Ελλάδα Δρ. 10.—Για το Έξωτερικό Δρ. 10

10 λεπτά το κάθε φύλλο λεπτά 10

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στα κίβκια της Πλατείας Συντάγματος, Όμιλος, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιοδρόμου (Οφθαλμιατρείο) Σταθμού ύπογειου Σιδηροδρόμου (Όμόνοια)στο καπνοπωλείο Σαρρή (Πλατεία Στουρνάρα, Έξάρχεια) και στο βιβλιοπωλείο « Έστιας » Γ. Κολάρου.

Η συνδρομή του πληρώνεται μπροστά κ' είναι για ένα χρόνο πάντοτε.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΠΟΜΦΟΥΓΕΣ

ήσαν και διεπράγησαν! Τό λέμε για κείνους τους άφελεις που πιστέψανε για μία στιγμή πως οι πατέρες του έθνους θάφηναν τάερολογήματα και θά κοίταζαν μία ώρ' άρχήτερα να ξεμπερδέψουν με τὰ φορολογικά και στρατιωτικά νομοσχέδια, για να δώσουν στην Κυβέρνηση τάπαιτούμενα μέσα για της χώρας την άμυνα.

Ύστερ' από το λόγο του κ. Θεοτόκη κι' από τὰ κροκοδείλια δάκρυα του κ. Δεληγιάννη, αυτό μας έφώναζαν όλες οι έφημερίδες, οι πατριωτικώτατες: «Κάθε ώρα που χάνεται σε

λόγους και σε συζητήσεις, αφαιρείται από την ζωή του έθνους! Έργα, Έργα!»

Κ' εξακολουθούσαν πρώτες αυτές τὰ λόγια. Κ' οι βουλευτές δεν ήμπορούσαν παρά να μιμηθούν το παράδειγμά τους. Κι' ο λαός, ο μακάριος λαός, τρέφεται τόσες μέρες τώρα μ' άέρα καθουρντιστό και περιμένει, όπως πάντοτε, να του αναδιοργανώσουν οι εκλεχτοί του το στρατό και να του φέρουν την ευημερία—που όλο του την τάζουν, μα ποτέ δεν του την φέρνουν—μονάχα με τὰ παχειά τους λόγια.

Έμεις—κι' άς μάς πούνε και πάλι προδότες οι πατριωτικώτατοι κ. κ. Γιολντάσηδες και οι λοιποί έθνόπληκτοι πατσαβουρογράφοι—ποτέ δεν έλπισαμε πως μπορεί να βγῆ τίποτε άγαθό από Βουλή βουτηγμένη Ισα με το λαιμό στο ρουσφέτι, από δημοσιογραφία που έναν άγώνα ευγενή αναγνωρίζει, τον άγώνα της πρώτης κυκλοφορίας, κι' από Κυβέρνηση που από τη μία μεριά φωνάζει πως έρχεται να εφαρμώτη έθνικό πρόγραμμα κι' από την άλλη ασχολείται από το πρωί Ισα με το βράδυ με τὰ προσωπικά ζητήματα, με μεταθέσεις, παύσεις και διορισμούς.

Μπορεί να μάς έβρισε ο Σιλδεστρέλλι. Μά ήταν ξένος το κάτω κάτω κ' έπειτα δεν ήταν κ' ύποχρεωμένος να μάς θαυμάση, αφού μάλιστα και μεεις οι ίδιοι δεν του δώταμε καμμιά άφορμή θαυμασμού, όσο καιρὸ έμεινε σιμά μας και μελετούσε τὰ χάλια μας. Δεν μάς λέτε όμως, παρακαλούμε, τι άλλο κάνουν οι περίφημοι πατριώτες παρά να βρίζουν μέρα νύχτα την πατρίδα με τὰ καμώματά τους;

Θέλεις μήλον έπαρε, θέλεις άχλάδιν. Θέλεις την Βουλή κοίταξε, θέλεις τον τύπο, θέλεις το Πανεπιστήμιο, ό,τι διάβολο θέλεις επί τέλους. Άπ' όλες τις μεριές ένας άγώνας γίνεται, να στηλωθῆ το θεόρατο άγαλμα της έθνικής Βριστιάς που να το βλέπουν όχι μονάχα όσοι έχουν συμφέρο ναχουν καρφωμένα τὰ μάτια τους άπάνω μας, μα κ' οι στραβοί άκόμα.

Στην έθνική αυτή δουλιά, ή Βουλή είναι ο άρχιμάστορας και μεεις οι άλλοι, τὰ ταπεινά κοπέλια του.

σπουδαιότητα πράξη του κ. Υπουργού των Ναυτικών θανατούμε κατά καθήκον χρονογραφικόν και μεεις. Έπήγε την περασμένη εβδομάδα στο Ναύσταθμο. Κι' όχι μονάχα έπήγε, μα και τον επιθεώρησε. Και το σπουδαιότερο—έδώ είναι πια που σασίζει το μυαλό του ανθρώπου!—ε ί σ η λ θ ε ν υπό τους λέβητας των θωρηκτών.

Οι «Καιροί» το τελευταίο το έγραφαν με δικιο θαυμασμό, μα και με μία φοβερή ανακρίβεια. Μας είπαν πως πρώτος και μόνος ο τωρινός Υπουργός εισήλθεν υπό τους λέβητας των θωρηκτών, ενῶ και υπό τους λέβητας των θωρηκτών και υπό κάθε άλλου είδους λέβητας εισέρχεται πάντοτε ή Πολιτική και τὰ κάνει θάλασσα.

Ο,ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ

της Βραβίας είχε την καλωσύνη να δημοσιεύσει το ακόλουθο άρθροκι για τον «Νουμά».

Η εν Άθήναις εκδομένη συνάδελφος ο «Νουμάς» εισέρχεται εις το δεύτερον αὐτῆς ἔτος. Ἀξιέπαινον εἶναι τὸ θάρρος καὶ ἡ φιλαλήθεια μετ' ἧς ἡ ἐν λόγῳ συνάδελφος ἐκφράζεται ἐπὶ τῶν διαφόρων ζητημάτων μὴ ἐμβλέπουσα εἰς πρόσωπα ἀλλὰ ἀπὸ πεποιθήσεως κρίνουσα. Ἐκεῖνο δὲ ὅπερ λυπούμεθα εἶναι ὅτι ἡ ἐν λόγῳ συνάδελφος γράφεται εἰς τὸ ψυχρὸν ἐκείνο γλωσσικὸν ἰδίωμα ὅπερ θέλουσι τινες νὰ εἰσαγάγῃσι φέροντες οὕτω καὶ εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων τῆς διχόνοιας, ἥτις ἐβλαψέ, βλέπτει καὶ θὰ βλάπτῃ πάντοτε τὸ ἔθνος. Ἄς ἐλπίζωμεν ὅτι ἡ συνάδελφος, ἢ εὐχόμεθα πᾶσαν προαγωγῆν, θὰ ἐνοήσῃ τὸ κακὸν ὅπερ προσγίνεται ἐκ τῆς διχονοίας καὶ θὰ προτιμήτῃ τὴν γλῶσσαν, ἣν τὸ ἐγγράμματον Πανελλήνιον καθιέρωσε πλέον.

Γράφονται τόσες έφημερίδες στην γλώσσα «ην το έγγράμματον Πανελλήνιον καθιέρωσε», ώστε δεν πειράζει αν γραφεται και μια έφημεριδούλα στην γλώσσα ην καθιέρωσε το άγράμματο Πανελλήνιο. Θα μάς το συχωρέση αυτό ο «Ελεύθερος Λόγος»—που τον ευχαριστούμε για τὰ καλά και τὰ γκαρδικά λόγια του—όταν μάλιστα λάβη υπ' όψη του πως ή γλώσσα ην το έγγράμματον κτλ. άρχισε να πασχολῆ και την Δικαιοσύνη της Πατρίδας μας.

Η Α Π Ω

και ή Έώιη δίνει πάλι και παίρνει στις στήλες των έφημεριδων τώρα με τον Ρωσο-Γιαπωνέζικο πόλεμον. Όλος ο κόσμος την χάρ' αυτή Γιαπωνία την ξέρει κ' έτσι την λείει. Έμεις όχι. Πρέπει να την

5 ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΔΟΓΓΟΥ

ΔΑΦΝΗΣ ΚΑΙ ΧΛΟΗ

Μετάφραση Ηλία Π. Βουτσερίδη

Η'. Νιοί Μεθυμνιώτες θέλοντας να περάσουν τον τρύγο με ξενομερίτικη διασκέδαση, αφού έρριξαν στη θάλασσα ένα καίκι και κάθισαν στο κουπί τους δούλους, πέρασαν γιαλό-γιαλό από τις έξοχες των Μιτυληνιών, όσες ήταν κοντά στη θάλασσα. Γιατί ή άκρογιαλιά είναι καλολιμνη και στολισμένη μεγαλόπρεπα με σπίτια κ' έχει λουτρά συγκρατητά και περιβόλια κ' άλση, άλλα φυσικά κ' άλλα ρτιασμένα απ' ανθρώπους. Όλα πιτήδικ για να κατοικιούνται. Κι' όταν έπιασαν στη στεριά κ' άραξαν, δεν έβλεπαν κανένα κακό παρά άργίναγαν λογιῆς-λογῆς διασκέδασης: τότε μ' άγκίστρια κρεμασμένα από καλάμια με ψιλῆ πετο-

νά ψάρευαν πετρόψαρα από χαμηλό βράχιο· τότε με σκυλιά και με δίχτυα έπιασαν λαγούς πουφευγαν από τὰμπέλια έξικτίας του θόρυβου. Κ' ύστερις άρχισαν να κυνηγούν και πουλιά κ' έπιασαν με τὰ βρόχια άργιόχρηνες και άργιόπαπιες και τώγια, ως που ή διασκέδαση τους γίνονταν ωφελιμη και για το τραπέζι. Κι' αν είχαν ανάγκη από τίποτις, τόπαιρναν από τους χωριανούς, πληρόνοντας περισσότερο από όσο αξίζει. Και χρειάζονταν μονάχα ψωμί και κρασί και μέρος για να ζομείνουν. Γιατί δεν τους φαινονταν σίγουρο μέσα στο χεινόπωρο να μένουν τη νύχτα στη θάλασσα: γι' αυτό και το καίκι τόσυραν στη στεριά από το φόβο της χειμωνιάτικης νύχτας. Μά κάποιος από τους χωριανούς, που χρειάζονταν σκoini για να τραβήξει μια πέτρα που θάλλιονε μ' αυτή τὰ πατημένα άποτρογηδία, γιατί το προτητερινό τούχε κοπεϊ, αφού πήγε κρυφά στη θάλασσα και σίμωσε στο άφύλαχτο καίκι, έλυσε το παλαμάρι, τόφερε σπιτι του και το μεταχειρίστηκε σ' ό,τι του χρειάζονταν.

Θ'. Με τὰ ξημερώματα λοιπόν οι Μεθυμνιώτες νιοί ζητούσαν το παλαμάρι, κ' επειδή κανένας δε μολογούσε την κλεισιά, αφού κατηγορήσαν κομματι τους φιλευτάδες τους, άρμένιζαν γιαλό-γιαλό κ' όταν τράβηξαν τριάντα στάδια, άράζουν στην έξοχή, που κάθονταν ή Χλόη κ' ο Δάφνης. Γιατί τους φάνηκε πως

ο κάμπος ήταν κκλός για να κυνηγήσουν λαγούς. Κ' επειδή δεν είχαν σκoini για να δέσουν παλαμάρι, έστρησαν χλωρή λυγαριά σε σκoini και μ' αυτή έδεσαν το καίκι από τη πρύμη στη στεριά. Έπειτα, αφού άπόλυσαν τὰ σκυλιά να ψάχουν στις στρατές που φαινονταν πιο βολικές, έστησαν τὰ δίχτυα. Και τὰ σκυλιά τρέχοντας με γαυγίσματα φόβισαν τὰ γίδια κ' αυτά άφίνοντας τὰ ψηλώματα έτρεξαν περισσότερο κατά τη θάλασσα. Και μη βρίσκοντας τίποτις φαγώσιμο στην άμμουδιά, πήγαν τὰ πιο ζωηρά κοντά στο καίκι και κατάφαγαν τη χλωρή λυγαριά, που με δαύτη ήταν δεμένο. Ήταν και λίγη φουσκοθαλασσά, γιατί είχε σηκωθῆ άνεμος από τὰ βουά. Κι' έτσι, αφού είχε λυθει το καίκακι, γλήγορα το συνεπήρεν ή κυματοσυρμή και τόφερεν άνοιχτά στο πέλαγο. Κι' όταν τονοιωσαν οι Μεθυμνιώτες, άλλοι έτρεχαν κατά τη θάλασσα κ' άλλοι μάζευαν τὰ σκυλιά και φώναζαν όλοι μαζί για ν' άκούσουν όλοι από τὰ κοντινά χτήματα και συναχτούν εκεί. Μά δεν έβγικνε τίποτις: γιατί καθώς δυνάμονεν ο άνεμος, μ' άκράτητη γληγοράδα το καίκι σέρονταν από το ρέμα. Κι' οι Μεθυμνιώτες, επειδή έχαναν όχι λίγα πράματα, ζητούσαν το γιδάρη κ' αφού βόηκαν το Δάφνη τότε χτύπαγαν και τότε γύμνωναν κ' κάποιος κρατώντας σκυλολούρι του πισταγκώναζε τὰ χέρια για να τότε δέσει. Φώναζε ο Δάφνης,

πούμε 'Ιαπωνία για να ποδείξουμε πως καταγόμαστε από τους αρχαίους Έλληνες. Κ' επειδή σαν πάρουμε τον κατήφορο στην κλασικιστική, δεν βλαστίζουμε, της αλλάξαμε την πίστη και τ' όνομα και τ' ήπειρο. Έδώ (σαν να έχουμε χαλασμένα τα φωνητικά μας όργανα) και 'Η Άπω.

Το τελευταίο όνομά της δικαιολογείται κάπως καθώς έλεγε ένας χωρτατζής:

— Την λένε, βρε αδερφέ, την 'Ιαπωνία «'Ιάπων» έτσι χαιδεφτικά. Νά, όπως λέμε και μες Μίμη το Δημήτρη και τ'ν Εύφροσύνη Φωφά!

Το κάτω κάτω τ' όνομα δεν έχει να κάνει τίποτε. 'Η Άπω τ'ν γράφουν οι έφημερίδες, η Έωα, η Γιαπωνία, δεν παύει, και με τα τρία ονόματά της, να πολεμά με τ' Ρωσία και να δημιουργεί Τελευταίες Όρες, αθηντικώτατες κι ακριβέστατες πάντοτε, στις απογευματινές έφημερίδες. Πόσες μάχες και πόσες ναυμαχίες έχουν γίνει ίσα με τώρα στις τελευταίες αυτές ώρες, δεν περιγράφονται! Φανταστήτε που και τ' Ρωσικά θωρηκτά πριν τ' ανακαλύψουν που βρίσκονται οι Γιαπωνέζοι, τ' ανακάλυψε η «'Εσπερινή» στην «τελευταία ώρα» της από τ'ν περασμένη Δευτέρα και τ' έβυθισε μάλιστα.

Γι' αυτό, λένε, πως η Ρωσική Πρεσβεία θα κάνει παραστάσεις στ'ν Έλλ. Κυβέρνηση και θα ζητήσει να περιοριστούν λίγο οι έφημερίδες, αφού με τις ακριβείς ειδήσεις τους χρησιμεύουν ως κατάσκοποι τ'ς Γιαπωνίας. 'Ίδιες παραστάσεις θα κάνει και για τ'ν περίφημο ιστορικογεωγραφικό άρθρο τ'ν «Καιρών», τ' όποια χαρακτηρίζει ως μεροληπτικώτατα υπέρ τ'ν έχθρών της.

Για να είμαστε ειλικρινείς πρέπει α' ομολογήσουμε πως η «'Εστία» μένει, κατά τ'ν συνήθεια της, πάλι πίσω στ'ν ζήτημα αυτό, αφού δημοσιεύει τις λιγώτερες ειδήσεις από τ' φανταστικά πεδία του πολέμου.

ΜΕ ΔΩΔΕΚΑ

σελίδες θα βγεί πάλι ο «Νουμάς» τ'ς άλλης Κυριακής. Έξ'ν από τ' ταχτική του ύλη θά'χει ένα άρθρο τ'ς δ. 'Αροδαφνούσας για τ'ν Κάρτ-Ποστάλ, ένα διήγημα του κ. Κ. Θεοτόκη «'Ακόμα;» και «ένα γράμμα από τ'ν Κούταλη», ριζοσπαστικώτατο, για τ'ν περίφημη εκπαίδευσή μας, που πρέπει να τ' δια-

βάσουν όλ' οι δασκαλοθρεμένοι Ρωμιοί, και περισσότερο απ' όλους εκείνοι που θάποτελέσουν τ'ν εκπαιδευτικό συνέδριο, αν ύποτεθη πάντοτε πως τ'ν περίφημο αυτό συνέδριο, (που βγήκε πάνοπλο από τ'ν κεφάλι του κ. Βικέλα ως η 'Αθηνά τ'ν πάλαι κτλ.), θα σκεφτή σοβαρά για τ'ν μόνο ζήτημα που δημιούργησε τ'ν τωρινά χάλια μας και θα μ'ς φέρη, αν τ'λλάξουμε ανθρωπινώτερα, σε κάποιο καλύτερο μέλλον.

Το «γράμμα» από τ'ν Κούταλη θα ξαφνιάση τ'ν παιδαγωγός τ'ς ρουτίνας, αν καταδεχτούν να τ' διαβάσουν, και θα τ'ν αποδείξη τετραγωνικώτατα πως δ,τι κάνουν ως τώρα τίποτ' άλλο δεν είναι παρά αντιπαιδαγωγική και αντιπατριωτική δουλιά, ανεύθυνη πάντοτε αφού δεν βρέθηκε ακόμα κανένας 'Υπουργός τ'ς Παιδείας να τ'ν ζητήσει λόγο και να τ'ν ανοίξη τ'ν δασκαλοσκοτισμένα μάτια τ'ν.

Στ'ν φύλλο τ'ς άλλης Κυριακής θά'ναι κι ο 'Ονειροκρίτης του «Νουμά» γραμμένος από τ'ν Γλωσσιστά.

ΓΡΑΦΟΥΝΤΑΙ

άνοησις και στ'ν δημοτική γλώσσα. Δεν τ' κρύβουμε. Μάλιστα ένας άγώνας γλωσσολογικός που άνοιξε τελευταία στ'ν «Θεσσαλία» του Βόλου, διεξήχθη, όπως λέν οι δασκάλοι, με δημοτικές λέξεις και με δημοτικές άνοησις. Ένας κ. Λαβλακίδας είναι κι' αν είναι που τ'ν θάλασσε με τις έξωφρενικές ιδέες. Μά κ' οι άλλοι δεν πήγαν πίσω. Ποιος λίγο, ποιος πολύ, όλοι έπρόσφεραν στ'ν άγών' αυτό τ'ν άνοησούλα τους.

Ο άγώνας έκλεισε μ' ένα περίφημο γράμμα του κ. Σκίπη στους «Θεσσαλούς μου». 'Από τ'ν έπιλογο θα καταλάβετε και τ' άλλο γράμμα:

— «'Ωρα καλή σας, γλυκοί μου πατριώτες! Τ'ν παιδί του Ρήγα σας σας χαιρετάει! Όσοι έργαστήκατε για τ'ν έργο μου (τ'ν ξέρετε μονάχοι ποιοι είστε!) έχετε τ'ν συνειδησή σας αναπαυμένη πως για κάτι ίερο έργαστήκατε. 'Ωρα καλή σας, γλυκοί μου πατριώτες, τ'ν παιδί του Φεραίου σας σας χαιρετάει!»

Έξ'ν από τ'ν Βόλο, ο κ. Ένσκήπης θα ένοσούφη και σ' άλλες πόλεις τ'ς Θεσσαλίας για να κυρήξη τ'ν ίερο του έργο!

Ο κ. Βδελλόπουλος δεν έφυγε ακόμα από τ'ν 'Αθήνα. Ούτε ο κ. Μιστριώτης.

— Κάποιος Μακάριος κύριος στ'ν «Σκρίπ», έγραψεν εύθυμάτα πράγματα για τ'ν κλεισμένη 'Ακαδημία μας.

— Έβλεπε πως θ'νοιχτή και πως θα διοριστούν 'Ακαδημαϊκοί μαζί με άλλους, και μερικοί που μεταφράζουν τ'ν αρχαίους συγγραφείς, όχι βέβαια με τ'ν όμορφη που μεταφράσε κάποτε κάποιος άλλος μακάριος τ'ν περίφημο εκείνα πανταλόνια του 'Ονέ.

— 'Η «'Αστραπή» δημοσιεύει τις ακριβέστερες εικόνες—τ'ν τηλεγραφήματά της πιά αφήστε τα!—από τ'ν Ρωσο-Γιαπωνέζικο πόλεμο,

— 'Η 'Ίδια, αν τ'ν θυμάσαστε, είχε παρουσιάσει άλλοτε στους άναγνώστες της μι'ν εικόνα τ'ς Ντούζε... για 'Αγία Βαρβάρα.

— Προχτές τ'ν παρουσίασε πάλι ένα φιγούρινα από έφημερίδα του σαρμού, για τ'ν γυναίκα του Ρώσου πρέσβη στ'ν Πεκίνο!

— Και που ν'ανάψη ακόμα στα καλά ο πόλεμος!

— Μερικοί σταυραστοί, μ'ς λένε, έτοιμάζονται να πάνε στ'ν Γιαπωνία για να πολεμήσουν τ'ν Ρώσους, τ'ν μεγάλους μας έχθρους.

— Ο κ. 'Αναστασόπουλος ο Κεχηναίος, πούχει κηρυχτή φανερά από καιρό κατά τ'ν Ρωσικών ρουβλιών, δεν θά πάη μαζί τους.

— Θ' μείνη εδώ για να πολεμήση τ'ν έχθρο με τ'ν πένα.

— Πάλι στους «Καιρούς» και στ'ν «'Εσπερινή» έφάνηκε η άηδέστατη εκείνη ρεκλάμα του σαπουνού που τ'ν παρουσίασε τ'ν περασμένο καλοκαίρι ο περίφημος κύρ Νικολάκης ο 'Σπανδωνής για έργο του κ. Πέλλη.

— Θέλουν να πούν μερικοί πως τ'ν βροκολάκιασμα αυτό τ'ς ρεκλάμας τ'κανε ο κ. Πολύβιος Κουρούσης για να χτυπήση τ'ν αντίπαλο του!

— Και μι'ν περιεργότατη ειδήση. Στ'ν Γυμνάσιο τ'ς Πλάκας διδάσκει(;) ο «'Αίας» του Σοφοκλή.

— Και τί σημασία έχει αυτό; θα μ'ς ρωτήσετε.

— Έχει και παραέχει σημασία. Γιατί γυμνασιάρχης εκεί είναι ο κ. Σακελλαρόπουλος, γαμπρός του Μπαρμπα-Μιστριώτη.

— Ο όποιος Μπαρμπα-Μιστριώτης είναι πέδροσ τ'ς εταιρίας πρ'ς ρεζίλευση αρχαίων δραμάτων που θα παραστήση ύστερ' από δυο μήνες τ'ν Αία.

— Κ' έτσι ο γαμπρός βοηθάει τ'ν πεθερό του στ'ν έπιχείρηση, αφού λέει κάθε μερα στους μαθητές του πως πρέπει να δούν τ'ν δράμα στ'ν θέατρο για να τ'ν νοιώσουν καλά.

— Και τ'ν παιδιά, πούχουν νοιώσει και τ'ν δράμα και τ'ν πονηριά του Γυμνασιάρχη τους, ξεκαρδίζονται στα γέλια.

Ο ΙΔΙΟΣ

που τότε χτυπούσαν, και παρακαλούσε τ'ν χωριανούς και πρώτα-πρώτα τ'ν Λάμωνα και τ'ν Δρύαντα έκραζε για βοήθεια. Κι' αυτό τ'ν τραβούσαν πρ'ς τ'ν μέρος τους, γιατί ήταν γεροί γεροί κι' είχαν χέρια δυνατά από τ'ν σκιάσιμο και ζητούσαν να δικαιολογηθεί πρώτα για τ'ν όσα γίνηκαν. Κ' επειδή κ' οι άλλοι ήθελαν τ'ν ίδια, διορίζουν κριτή τ'ν Φιλιππ' τ'ν γελαδάρη, γιατί ήταν ο πιο γέρος από όσους ήταν εκεί κι' είχαν όνομα ανάμεσα στους χωριανούς για τ'ν μεγάλη του δικαιοσύνη.

Γ' και πρώτοι άρχισαν τ'ν κατηγορία οι Μεθυμνιώτες καθάρ' και συντομα, αν είχαν γελαδάρη για κριτή.

— 'Ηρθαμε σε τούτους τ'ν κάμπος θέλοντας να κυνηγήσουμε και τ'ν καίρι μας λοιπόν, αφού τ'ν δέσαμε με λυγαριά χλωρή στ'ν άκρογιαλιά τ'ν άφισαμε, κι' έμεις με τ'ν σκυλιά ζητούσαμε κυνήγι. Στ'ν άναμεταξ'ν τ'ν γίδια του τ'ν έδω, αφού κατέβηκαν στ'ν θάλασσα, και τ'ν λυγαριά τ'ν δλότεια και τ'ν καίρι λύνουν. Τ'ν είδες που τ'ν πακάσερνε η θάλασσα. με πόσα καλά νομίζεις πως ήταν γεμάτο; και πόσα χάθηκαν μονομιάς; και πόσα στολίδια τ'ν σκυλιών; και πόσα λεφτά; μπορούσε τινάς ν' αγοράσει τ'ν χτήματα του τ'ν αν τ'ν έβλεπε. Γι' αυτά όλα θέλουμε να πάρουμε σκιάδο τούτ'ν τ'ν κακό γιδάρη, που βόσκει τ'ν γίδια στ'ν θάλασσα σε ναυτικός.

Τέτοιες κατηγορίες έκαμαν οι Μεθυμνιώτες. ΙΑ' Κι' ο Δάφνης βρίσκονταν σε κακή κατάσταση από τ'ν ξυλιές, με βλέποντας εκεί τ'ν Χλόη τ'ν άψηφούσαν όλα. Κ' έτσι άπολογήθηκε:

— Έγώ βόσκω τ'ν γίδια μου καλά. Ποτές δεν παραπονέθηκε κανένας χωριανός, οτι τραγί δικό μου βόσκησε στ'ν κηπό του η κλημά βλασταρωμένο έσπασε. Μά αυτοί είναι κακοί κυνηγοί κι' έχουν σκυλιά κακογυμνασμένα, που τρέχοντας πολύ και γαυγίζοντας δυνατά έδιωξαν τ'ν γίδια από τ'ν όρη και τ'ν κάμπος κατ'τ'ν θάλασσα, σε λύκοι. Μά θα μου είπουν: έφαγαν τ'ν λυγαριά βέβαια, αφού δε βρίσκαν στ'ν άμμουδιά χορτάρι η κουμαριά η θυμάρι. Μά χάθηκε τ'ν καίρι από τ'ν άνεμο και τ'ν θάλασσα; αυτά είναι τ'ν χειμώνα δουλιές κι' όχι τ'ν γιδιών. Μά ήταν εκεί μέσα φορεσιές και λεφτά; και ποιος έχοντας τ'ν λογικά του θα πιστέψει, οτι καίρι, που είχε μέσα τόσα πράματα, είχε λυγαριά για παλαμάρι;

ΙΒ' Και ύστερ' απ' αυτά έκλαψε ο Δάφνης κι' έφερε τ'ν χωριανούς σε μεγάλη ψυχρόπνεση, ως που ο Φιλιππ'ς ο κριτής όρκίζονταν στ'ν 'Ιάνα και στις νύμφες, οτι δεν έκανε κανένα άδικο ο Δάφνης με μ'ητε και τ'ν γίδια, παρ' η θάλασσα κι' ο άνεμος, που άλλους έχουν για κριτάδες τους. Δέν έπειθε μ'αυτά ο Φιλιππ'ς τ'ν Μεθυμνιώτες, μόνε αυτοί, αφού χύμιζαν με θυμό, τρα-

βούσαν πάλι τ'ν Δάφνη κι' ήθελαν να τ'ν δέσουν. Τότες οι χωριάτες άχρημένοι πηδαν καταπάνου τους σαν ψαρώνια η καλιακούδες και στ'ν στιγμή τ'ν παίρνουν τ'ν Δάφνη, που κι' αυτός πάλευε πιά, και χτυπώντας τους με ξύλα τ'ν έστρωσαν στ'ν κυνήγι. Και δε σταμάτησαν παρ' αφού τ'ν έβγαλαν έξω από τ'ν σύνορά τους σ' άλλα χτήματα. Κ' ενώ εκείνοι κυνηγούσαν τ'ν Μεθυμνιώτες, η Χλόη με πολλή ήσυχία φέρνει τ'ν Δάφνη στις νύμφες και τ'ν πλένει τ'ν ματωμένο πρόσωπο, γιατί είχαν σπάσει τ'ν ρουθούνια του από κάποιο χτύπημα, και βγαζοντας από τ'ν ταγάρη τ'ς ένα κομμάτι ψωμί και τυρί τ'ν δίνει να φάει. Και τότες πιά ξαναποχτώντας τον τ'ν δούδωσαν ένα φιλι σε μελι γλυκό. Κ' έτσι από τέτοιο κίντυνο γλύτωσαν ο Δάφνης.

ΙΓ'. Μά τ'ν πράμα δεν τελείωσαν ίσα μ' έδω, γιατί οι Μεθυμνιώτες, αφού πήγαν στ'ν πατρίδα τους πιζοστράτες άντις για καραβιώτες και πληγωμένοι άντις για χαροκόποι, μάζεψαν τ'ν συντοπιτες τους, και βάνοντας στους βωμούς λιοκλάδια, παρακαλούσαν να τ'ν γδικηθούν, χωρίς όμως να λέν τίποτις από τ'ν αληθινά, μήπως τ'ν περιγελάσουν που έπαθαν τέτοια και τόσα από βόσκους, παρ' κατηγορούσαν τ'ν Μιτυληνιούς, οτι τ'ν έκλεψαν τ'ν καίρι και τ'ν άρπαξαν τ'ν λεφτά. Κ' εκείνοι πιστεύοντάς τους από τ'ν

ΤΑ „ΔΙΚΑΤΑΛΗΚΤΑ“

Την πρωτοχρονιά μαζί με τὸ δασκαλάκι τοῦ χωριοῦ μας βγήκαμε στὶς βίζιτες. Σ' ἐν' ἀπ' τὰ σπίτια πού πήγαμε, σὰ βγήκε ἡ νοικοκυρὰ νὰ μᾶς κερᾶσει, δὲν ξέρω πῶς τοῦ φάνηκε τοῦ δασκάλου, καὶ γυρίζει καὶ ρωτᾷ: τὴν κερᾶ; «Μήπως εἶπες κυρία ἀδιάθετος;» Κ' ἡ χωριάτισσα μὲ σατανικὸ χαμόγελο: «Ναὶ δάσκαλε εἶμωνα λίγο, μὰ ὄχι ἀδιάθετος βέβαια, εἶμουν ἀδιάθετη». Ὁ σκολιὰς τὰ φερε σκοῦρα καὶ ξεροκοκκίνησε, ἐνῶ ἐγὼ κρυφοχαϊρούμωνα γιὰ τὸ μάθημα.

Σὰν κατεβήκαμε κάτω μου κάνει ὁ δάσκαλος: «Τὶ ζῶα εἶν', ἰδερρέ, ἀφοῦ οἱ ἀθρώποι νὰ μὴ ξεχωρίζουν τὰ δικατάληκτα ἀπὸ τὰ τρικατάληκτα.—Μπορεῖ νὰ μὴ εἶναι καὶ τόσο ζῶα πού νομίζεις;» τοῦ λέω. —Γιατί; —Γιαὶ ἐνῶ ἐστὶ τῆς μιλῆσης σήμερα, σοῦ φάνηκε πῶς μιλᾷς πρὶν ἀπὸ εἰκοσιπέντε αἰῶνες». Ὁ δάσκαλος δὲ μ' κατέλαβε βέβαια, γιατί γύρισε καὶ μ' εἶδε χάσκοντας κ' ὕστερα κούνησε τὸ κεφάλι του. Θὰ μὲ ταλίνισε χωρὶς ἄλλο κ' ἐμένα τὸν κωκορίζω (πῶς;) πού δὲν ξέρω πῶς τὰ δικατάληκτα κάνουν ὁ καὶ ἡ ἀδιάθετος τὸ ἀδιάθετον.

4 τοῦ Γενάρη 1904.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

Ο ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

(Ἀνταποκριτὴ μας ἀπὸ τὴν Ἀγγλία)

ΓΡΑΜΜΑ Α'.

Manchester, Γενάρης τοῦ 1904

Οἱ ἀγγλικὲς Βουλὲς ἀνοίξαν ἐδῶ καὶ δύο βδομάδες. Ὁ οικονομολογικὸς πόλεμος πού ἀπὸ τόσοὺς μῆνες γίνεται ἐδῶ σὲ ἀπειρα συλλαλητήρια, σὲ ἀρθρα φημερίδων καὶ περιοδικῶν, σὲ βιβλία καὶ σὲ ἀμέτρητες φυλλάδες, θὰ ξαναρχίσῃ τῶρα στὶς δύο Βουλὲς. Εἶναι πόλεμος φοβερός, κ' ἐπειδὴ τὸ τέλος του, ἀβέβαιο γιὰ τὴν ὥρα, θὰ ἐπιρραίσῃ ὄχι μονάχα τὴν Ἀγγλία, παρὰ καὶ τὸν κόσμον ὅλο, θὰ πασιώσῃ ἀκολουθώντας πολύτιμο βιβλιαρχίαι Ἀγγλοβουλευτῆ, πού δημοσιεύτηκε τῶρα τῶρα, νὰ συνοψίσῃ τὸ ζήτημα σὲ σειρά γράμματων, γιὰ ὅσους

ἀναγνώστες τοῦ «Νουμά» δὲν ἔτυχε νὰ τὸ μελετήσουν ἄλλοῦ.

Εἶναι γνωστὸ πῶς ἡ Ἀγγλία ἀπὸ καμμιά ξηναριὰ χρόνια ἔχει τὸ σύστημα τοῦ ἀνοιχτοῦ ἐμπορίου. Οἱ ἀρχές του γνωστὲς κ' αὐτές. Τὸ Κράτος δὲν ἀναγκάζεται στὴν παραγωγή καὶ ἐξόδουση. Καμμιά φορολογία ἐπάνω σὲ εἰσαγωγή κ' ἐξαγωγή. Δασμοὶ εἰσαγωγῆς, ἀναγκαῖοι κάποτε γιὰ νὰ πορίζεται τὸ Κράτος εἰσόδημα, ποτὲς δὲν πρέπει νὰ βάζονται μὲ σκοπὸ προστατευτικὸ, πρέπει νὰ περιορίζονται σὲ ὅσο λιγώτερα εἶδη γίνεται καὶ μονάχα σ' ἐκείνα πού ὁ δασμὸς τους ἀποδίνει σημαντικὸ εἰσόδημα. Κι' ὅταν πάλι τὸ Κράτος βάζει δασμὸ σὲ ξένα εἶδη πού γίνονται καὶ μέσα στὸν τόπο, πρέπει νὰ φορολογῆ καὶ τὰ ἐντόπια ὅσο φορολογεῖ καὶ τὰ ξένα. Λοιπὸν δὲν πρέπει μήτε νὰ ἐμποδίζουμε, μήτε νὰ προστατεύουμε, μήτε νὰ δίνουμε προτίμηση, μήτε νὰ κάνουμε διάκριση ἢ διαφορὰ καμμιά.

Αὐτὸ τὸ σύστημα τὸ πολεμοῦνε σήμερα τρία ἀντίθετα συστήματα—ἀντίθετα τοῦ ἀνοιχτοῦ ἐμπορίου, ἀν καὶ ὄχι ἀντίθετα τῶνα τῆλλου, γιατί καὶ στὰ τρία μπορεῖς νὰ πιστεύεις, ἢ καὶ σὲ δύο ἢ καὶ κ' ἐνα τους μονάχα. Ὁ σκοπὸς τους εἶναι ἀνάλογος καὶ τὸ μέσο τὸ ἴδιο. Μ' ἄλλα λόγια, ζητοῦνε σήμερα μερικοὶ νὰ βάλῃ ἡ Ἀγγλία βαρὺ δασμὸ σὲ κῆποια ξένα εἶδη, δίχως ἀνάλογο ἐντόπιο φόρο, μὲ σκοπὸ 1) ν' ἀποκλείσουν ξένες πραγματείες πού συναγωνίζονται μ' ἐντόπιες, ἢ τουλάχιστο νὰ τις βαρύνουν τόσο πού οἱ ἐντόπιες νὰ συναγωνίζονται εὐκολώτερα· 2) νὰ τιμωρῆ τὸ κράτος ὅσα ξένα προστατευτικὰ ἔθνη φορολογοῦν Ἀγγλικὲς πραγματείες φορολογώντας ἄλλο τόσο τίς δικές τους, καὶ 3) μέσο τῶν δασμῶν ἐπάνω σὲ ξένα εἶδη νὰ δίνῃ κῆποια προτίμηση σ' ὅσα ἔρχονται ἀπὸ ἀγγλικὲς ἀποικίες.

Τὸ πρῶτο σύστημα ἄς τὸ ποῦμε Ἀδολφ Προστασία· τὸ δεύτερο Ἀνταποδοτικὴ Προστασία· καὶ τὸ τρίτο Ἀποικιακὴ προτίμηση.

Ἄς δοῦμε πρῶτα τί λένε οἱ ὀπαδοὶ τῆς Ἀδολφ Προστασίας.

Οἱ προφητεῖες τοῦ Πήλ καὶ τοῦ Κόβδεν πῶς καὶ τ' ἄλλα ἔθνη θὰ μιμηθοῦν τὴν Ἀγγλία καὶ πῶς τὸ ἐμπόριο θὰ τραβήξῃ τὸ φυσικὸ του δρόμο, δὲν ἀλήθεψαν. Μονάχα ἡ Ἀγγλία ἔχει σήμερα ἀνοιχτὸ ἐμπόριο· Παντοῦ ἄλλοῦ ἡ Προστασία μεγαλώνει. Εἶναι οἴηση νὰ θαροῦμε πῶς μονάχα ἡ Ἀγγλία ἔχει δικίαι καὶ πῶς ὅλοι οἱ ἄλλοι σφάλλουν. Τὰ πράγματα

δὲν εἶναι πιά ὅπως εἶταν ἐδῶ καὶ πενήντα ἢ ἑξήντα χρόνια. Τόσο ἀλλάξαν οἱ ὄροι καὶ τὰ περιστατικὰ πού ἀνάγκη ἡ Ἀγγλία νὰ ξαναθεωρήσῃ σήμερα τὸ σύστημα της.

Τὸν καιρὸ πού παραδέχτηκε τὸ ἀνοιχτὸ ἐμπόριο ἡ Ἀγγλία εἶτανε τὸ μεγαλειότερο ἐμπορικὸ καὶ τὸ μόνο βιομηχανικὸ ἔθνος τοῦ κόσμου. Στὴν ἀρχὴ λοιπὸν, μαζί με τὰ φυσικὰ, ὕλικὰ κ' ἐμπορικὰ της πλεονεχτήματα, τὸ καινούριο σύστημα ὠφέλησε πολὺ τὸ ἐμπόριό της. Τῆ μεγάλη της βιομηχανικὴ ἀναγέννηση πούρθε κατόπι του τὴν ἐχρηστοῦσε κυρίως σ' ἄλλες σύγκαιρες αἰτίες, δηλαδή πρόοδο τῶν μηχανῶν, περισσότερους σιδηροδρόμους, τηλεγράφου, μεγαλύτερη παραγωγή χρυσουχοῦ κ.τ.λ. Ἄν ἡ προκοπὴ της εἶτανε ἀλήθεια ἀποτέλεσμα τοῦ ἀνοιχτοῦ ἐμπορίου, τότες τῶν ἄλλων τὸ ἐμπόριο, ἀντὶς νὰ προκόψῃ περισσότερο ἀπὸ τὸ δικό της, θὰ μείνει πίσω.

Σκοπὸς τοῦ ἀνοιχτοῦ ἐμπορίου εἶτανε ἡ λεύτερη συναλλαγὴ ὅλων τῶν ἐθνῶν ἀναμεσὸ τους, κ' αὐτὴ θὰ ὠφελοῦσε. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἐγένετο. Ἡ Ἀγγλία δὲν ἔχει ἀληθινὸ ἀνοιχτὸ ἐμπόριο, ἔχει μονάχα λεύτερη εἰσαγωγή. Ἀνοίξε τὴν ἀγορὰ της ὅλου τοῦ κόσμου κ' ὁ καθένας της πούλετ ὅ,τι θέλει. Δὲν ἔκαμαν ὅμως τὸ ἴδιο καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη, πού ἴσα ἴσα μὲ τοὺς προστατευτικὸς τους δασμοὺς τὴν ἐμποδίζουν νὰ τοὺς πούλετ τίς πραγματείες της. Κ' ἐνῶ τὸ γενικὸ ἀνοιχτὸ ἐμπόριο θὰ ὠφελοῦσε ὅλους, τὸ μερικὸ βλάπτει τὸ ἔθνος πού τῆχει.

Ἡ προκοπὴ ὅλων τῶν ἄλλων ἐθνῶν ὠφελεῖ καὶ τὴν Ἀγγλία, αὐτὸ καί· ὄχι ὅμως ὅταν ἡ προκοπὴ τους βραδύεται σὲν ζεπεσμό της.

Τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς μεγαλώνει ὁ πλοῦτος, ὄχι μ' ὅλη τους τὴ προστασία, ὅπως λένε μερικοὶ, παρὰ ἴσα ἴσα χάρη σ' αὐτὴν. Λοιπὸν εἶναι ἡ προστασία πού ψυχώνει καὶ δυναμώνει τὴ βιομηχανία καὶ τὸ ἀνοιχτὸ ἐμπόριο πού τὴν ἀδυνατίζει καὶ τὴν βλάπτει. Ἡ προστασία τείνει κιόλας νὰ καλλιτερέψῃ τοὺς βιομηχανικοὺς μεθόδους, ὅπως καὶ τὸ χαραχτήρα, τὴν ἀξιοσύνη, τὴν οικονομία καὶ τὴ φιλεργία τοῦ ἔθνους.

Ἡ προστασία προξενεῖ ἐμπορικὴ κ' ἐργατικὴ ποικιλία, γλυτώνει τίς πιὸ ἀδύνατες βιομηχανίες ἀπὸ καταστροφὴ καὶ προστατεύει τίς πιὸ δυνατές ἀπὸ ἀδικο συναγωνισμό. Ἡ μεγάλη ποικιλία λιγοστεύει τὸ χαμὸ καὶ τὴ δυστυχία, ὅταν τύχῃ ἐμπορικὴ κρίση, γιατί ἔτσι δὲν ὑποφέρει τὸ ἴδιο καὶ σύγ-

πληγὲς καὶ νομίζοντας ὅτι εἶναι δικίαι νὰ γδικηθοῦν νιούς, πού ἦταν ἀπὸ τὰ πρῶτα σπίτια τοῦ τόπου τους, ἀποφάσισαν νὰ πολεμήσουν ἀξίονα τοὺς Μιτυληνιοὺς καὶ πρόσταξαν τὸ στρατηγὸ, ἀφοῦ ρίξει στὴ θάλασσα δέκα πλοῖα, νὰ διαγομίζει τ' ἀκρογιαλίας τους. Γιατί ἐπειδὴ σίμωνεν ὁ χειμῶνας δὲν τὸ θαρροῦσαν σωστὸ νὰ μπιστευθοῦν μεγαλύτερη ἀρμάδα στὴ θάλασσα. Κι' ὁ στρατηγός, ἀφοῦ ἀμέσως τὴν ἄλλη μέρα ἀνοίχτηκε στὸ πέλαιον, καθίζοντας στὸ κουπί τοὺς ἴδιους τοὺς στρατιώτες, ἐπέστειν ἀπάνου στὰ χτήματα τῶν Μιτυληνιῶν, πού ἦταν στ' ἀκρογιαλίας. Κι' ἀρπαξε πολλὰ κοπάδια, πολὺ σιτάρι καὶ κρασί, γιατί μόλις εἶχε τελειώσει ὁ τρύγος· μὰ κ' ἀθρώπους ὄχι λίγους, ὅσοι ἀπ' αὐτοὺς δούλευαν στὰ χτήματα. Ἐπέστειν ἀπάνου καὶ στὰ χτήματα τῆς Χλόης καὶ τοῦ Δάφνη κ' ἀφοῦ βγήκεν ὄξω γλήγορα, ἀρπαξεν ὅσα ἔβρισκε μπροστὰ του.

ΙΔ'. Ὁ Δάφνης τότε δὲν ἔβασκε τὰ γίδια, παρὰ μπισμένους στὸ δάσο, ἔκορτε χλωρὰ κλαδάφυλλα γιὰ νᾶχει νὰ δίνει στὰ κατσίαια τὸ χειμῶνα θροφή κ' ἔτσι, βλέποντας ἀπὸ ψηλὰ τὸ διαγομισμό, κρύφτηκε ἀνέμεσα σ' ἐνα κούτσουρο καὶ στὸν κομῶ ξερῆς ὄξω. Ἡ Χλόη ὅμως ἦταν κοντὰ στὰ πρόβατα· κ' ἐπειδὴ τὴν κυνηγοῦσαν, ἔτρεξε σὰν ἰκτίδα στὶς νύμφες γιὰ νὰ γλυτώσει καὶ παρακλόουσε νὰ λυπηθοῦν κ' ὅσα ἔβασκε κ' αὐτὴ τὴν ἴδια γιὰ χάρη τῶν θεῶν· μὰ καμμιά

ὠφέλεια· γιατί οἱ Μεθυμνιώτες, ἀφοῦ ἔβρισαν κ' ἀτίμασαν πολλὰ ἀγλάματα, καὶ τὰ κοπάδια ἀρπαξεν κ' ἐκείνη τὴν ἔσσαν σὰ γίδα ἢ πρόβατο, χτυπώντας τὴν μὲ λυγαριές. Κ' ἔχοντας πιά τὰ πλοῖα γεμάτα ἀπὸ κάθε λογῆς ἀρπαγμὰ ἀποφάσισαν νὰ μὴ τραβήξουν πιὸ πέρα, παρὰ γυρίζαν στὴν πατρίδα τους, γιατί φοβοῦνταν καὶ τὸ χειμῶνα καὶ τοὺς ὄχτρούς. Ἐφευγαν λοιπὸν καὶ τυρηννίστηκαν τραβώντας κουπί, γιατί δὲ φυσούσε.

ΙΕ'. Κι' ὁ Δάφνης, ἀμα ἐγένεν ἡσυχία, πήγε στὸν κάμπο πού ἔβρισκαν, καὶ μήτε τὰ γίδια βλέποντας, μήτε τὰ πρόβατα νοιώθοντας, μήτε τὴ Χλόη βρίσκοντας, παρὰ ἐρικὴ μεγάλη καὶ πεταμένο τὸ σουραῦλι, πού μὲ δαῦτο συνήθιζε νὰ διασκεδάει ἡ Χλόη, φωνάζοντας δυνατὰ καὶ κλαίγοντας θρηνητικὰ, πότε ἔτρεχε κατὰ τὴ βλακινιδιά, ὅπου καθόνταν, πότε κατὰ τὴ θάλασσα, γιὰ νὰ τὴν ἰδεῖ καὶ πότε στὶς νύμφες, ὅπου ἔτρεζεν ἐκείνη νὰ γλυτώσει ὅταν τὴν τραδοῦσαν. Ἐκεῖ ἔπεσε χάρμου καὶ κατηγοροῦσε τίς νύμφες, πῶς δὲν τὴν ἐβοήθησαν:

— Ἀπὸ σὲς ἀρπαξεν τὴ Χλόη καὶ παραδεχτήκατε νὰ τὸ δεῖτε; αὐτὴ πού σὲς ἔπλεκε τὰ στεφάνια, πού ἔχυνε γιὰ τιμὴ σας τὸ πρῶτο γάλα, πού καὶ τὸ σουραῦλι της τοῦτο σὲς τόκανε τάμα; Γίδα καμμιά δὲ μού ἀρπαξε κανένας λύκος, μὰ οἱ ὄχτροι καὶ τὸ κο-

πάδι κ' ἐκείνη πούβασκε μαζί μου. Τὰ γίδια μου τὰ γδέρνουν καὶ τὰ πρόβατα τὰ κάνουν θυσίες, κ' ἡ Χλόη θὰ καθίσει σὲ πολιτεία. Μὲ τί πόδια θὰ πάω στὸν πατέρα καὶ στὴ μητέρα, χωρὶς τὰ γίδια, χωρὶς τὴ Χλόη, γιὰ νᾶμαι φτωχὸς δουλευτῆς, ἀφοῦ δὲν ἔχω πιά τίποτε νὰ βῶσκω; Ἐδῶ πεσμένος θὰ προσμένω τὸ θάνατο ἢ ἄλλον ὄχτρο. Ἀραγε κ' ἐστὶ Χλόη τὰ ἴδια πάσκει; ἀραγε θυμᾶσαι τὸν κάμπο τοῦτο, κ' αὐτὲς τίς νύμφες κ' ἐμένα; ἢ σὲ κατηγοροῦν τὰ πρόβατα καὶ τὰ γίδια, πού σκλαβώθηκαν μαζί σου;

ΙΣΤ'. Κ' ἐκεῖ πού ἔλεγεν αὐτὰ, ἀπὸ τὰ δάκρυα καὶ τὴ λύπη τὸν παίρνει ὕπνος βαθύς· καὶ τοῦ παρουσιάζουνται οἱ τρεῖς νύμφες, γυναῖκες ἀψηλές κ' ὀμορφες, μισόγυμνες καὶ ξυπόλυτες, μὲ ξέπλεκα μαλλιά καὶ παρόμοιες μὲ τὰ γάλατα. Καὶ στὴν ἀρχὴ φάνηκαν, πῶς συμπονοῦσαν τὸ Δάφνη· ὕστερς ἡ πιὸ μεγάλη γκαρδιόνοντας τὸν, λέει:

— Μὴ μᾶς κατηγορῆς καθόλου, Δάφνη, γιατί ἐμεῖς νοιαζόμαστε γιὰ τὴ Χλόη περισσότερο ἀπὸ σένα. Ἐμεῖς κ' ὅταν ἦταν μωρὸ τὴ λυπηθήκαμε καὶ σὲ τοῦτο ἐδῶ τὸ σπήλιο πεταμένη τὴν ἀναθρέψαμε.

(Ἀκολουθεῖ)

καιρα κάθε κλάδος εργασίας. Το άνοιχτό εμπόριο έχει τ' αντίθετα αποτελέσματα.

Κάθε τόπος πρέπει ν' ανοιχθεί γίνεται ανεξάρτητος από τους άλλους ως προς τή βιομηχανία του και τή προμήθειά της θροφής του, κι αυτό το πετυχαίνει ή Προστασία, ενώ με άνοιχτό εμπόριο ο τόπος κρέμεται από άλλους για όσα του χρειάζονται ή του άρ- σουν. Για τούτο ή 'Αγγλία δυσκολεύεται κάθε μέρα περισσότερο νά πουλή τὰ βιομηχανήματά της στους ξένους, τὸ εμπόριό της με τὰ προστατευτικά ἔθνη ἀδικούπα λιγοστεύει, κ' ἐνῶ πρέπει νὰ ἐξάγει για νὰ πλερώνη τὴν εἰσαγωγή της, δύσκολα τὸ κατορθώνει σὲ ὠφελίμες τιμὲς καὶ κάποτες μάλιστα μήτε σὲ καμ- μιά τιμή.

Ὡς ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια, ή 'Αγγλία εἶτανε πρώτη. Τώρα ή Γερμανία κ' ή 'Αμερική, χάρη στὴν προστασία τους, τὴ ξεπέρασαν καὶ τῆς πήραν τὴν πρώτη θέση στὸ εμπόριο καὶ στὶς τέχνες. Ὅχι μονάχα κρατῶν τὸ ἐντόπιό τους εμπόριο, παρὰ καὶ με- γαλώνουν τὴν ἐξαγωγή τους, ἐνῶ ή 'Αγγλία μήτε τὸν κ' δὲν κάνει μήτε τ' ἄλλο. Αὐτὴ δὲν εἶναι πιά τ' ἀρχιστῆρι τοῦ κόσμου. Ἐθνη πού μιὰ φορά ἀγό- ράζαν τὶς πραγματείες της σήμερα τὴν πολεμοῦν, ὄχι μονάχα σὲ ξένες, παρὰ καὶ στὶς δικές της ἀγο- ρές. Ἀντὶς νάγοράζουν τὰ βιομηχανήματά της, αὐτὴ ἀγοράζει τὰ δικὰ τους. Ὅπως πλήθυε τὸ εμπόριο ὅλον τοῦ κόσμου ἔπρεπε νάχη πληθύνει καὶ τ' Ἀγγλικό, ἐνῶ τὸ πολὺ πολὺ ἔμεινε στάσιμο.

Ὁ κόσμος σήμερα χρειάζεται πολὺ περισσότερο σίδηρο κι ἀτσάλι ἀπὸ ἄλλοτε, για καράβια, σιδηρό- δρομους, γέφυρες, χτίρια κτλ. Κι' ὡς τόσο ή ἐξα- γωγή τῆς Ἀγγλίας αὐτῶν τῶν δύο εἰδῶν—ἐνα ἀπὸ τὰ σημαντικωτέρὰ της ἐμπορία—λιγοστεύει καὶ πᾶει ἐνῶ πάλι ή εἰσαγωγή της σιδηρένιων καὶ ἀτσάλε- νιων εἰδῶν μεγαλώνει. Ἀγγλικὲς ἐταιρίες, δῆμοι κτλ. ἀγοράζουν ὕλικά για γέφυρες, για σιδηρόδρο- μους για ἠλεκτρισμὸ κτλ. στὸ ἐξωτερικὸ ὅπου τὴν βρῖσκουν καλλίτερη καὶ φτηνότερη. Ἀκόμα καὶ σὲ ὑφάσματα ή 'Αγγλία μένει πίσω, κι ἴσα ἴσα ὁ μεγα- λειτέρος της χαμὸς εἶναι στὴν ἐξαγωγή τῶν πιὸ ξε- τελειωμένων εἰδῶν. Με τὸ συναγωνισμὸ τῶν προ- στατευτικῶν ἔθνων πᾶει νὰ χάσῃ τὸ εμπόριό της τοῦ μεταξιοῦ. Ἄλλες πάλι βιομηχανίες της, ὅπως τοῦ τενεκέ, πού τῆς ἔθρεφε τὸ εμπόριό της με τὴν Ἀμερικὴ, τὶς ἀφάνισε ή Ἀμερικανικὴ προστασία.

Ἡ κακὴ κατάστασις τῆς γεωργίας της, τῆς με- γαλειτέρης της βιομηχανίας, ἀποτέλεσμα καὶ τοῦτο τοῦ ἀνοιχτοῦ ἐμπορίου, εἶναι ὀλέθρια για τὸν τόπο οικονομικά, ἠθικά καὶ φυσικά. Τὸ νὰ κρέμεται τὸ ἔ- θνος ἀπὸ ξένους για τὴν προμήθειά της θροφῆς του εἶναι κίνδυνος σημαντικὸς σὲ ὅρα πολέμου.

Τὸ καθαυτὸ σημαντικὸ εμπόριο κάθε ἔθνους εἶναι τὸ ἐντόπιό. Τὸ νὰ ἔρχονται οἱ πραγματείες ἀπ' ἔξω ἀντὶς νὰ γίνονται στὸν τόπο παίρνει ἀπὸ τὸν τόπο κέρδος κ' ἐργασία. Ἡ Ἀγγλία ἀφίνει κ' ἔρχονται ἀπ' ἔξω κάθε μέρα περισσότερα κατα- σκευασμένα εἶδη πού θὰ γίνονταν ἐξαιρετα μέσα στὸν τόπο κ' ἔτσι χάνονται οἱ βιομηχανίες της κ' οἱ ἐργάτες της μένουνε δίχως δουλειά καὶ δίχως με- ροκάματα. Κάποτες ἐκεὶ πού πρῶτα ἔφερε ἀπ' ἔξω τὴν πρώτη ὕλη, τώρα εἰσάγει μισοτελειωμένα εἶδη πού θὰ πῆ κι αὐτὸ λιγώτερα μεροκάματα καὶ μικρότερα κέρδη.

Λοιπὸν καλλίον νὰ βάλῃ κ' ή 'Αγγλία δασμοὺς, κι ἄς πλερώνη ὁ ἐργάτης κατὶ ἀκριβώτερα τὰ χρεια- ζόμενά του, ἀφοῦ ἔτσι θάχη ταχτικὴ δουλειά με καλλίτερα μεροκάματα. Στὴν Ἀμερικὴ καὶ στὴ Γερ- μανία τὰ μεροκάματα μεγαλώσαν, ἐνῶ στὴν Ἀγγλία μέρος τοῦ πληθυσμοῦ κιντνεύει πάντα νὰ πει- νάχη.

Ὅπου ὑπάρχει προστασία ὁ βιομήχανος κατα- σκευάζει τὰ εἶδη του φτηνότερα ἀπὸ τὸν Ἀγγλο ἀντίπαλό του καὶ τὸν χτυπᾷ σὲ κάθε ἀγορὰ καὶ σὲ κάθε πραγματεία. Τὴν Ἀγγλία τὴν πλημμυροῦνε σήμερα οἱ ξένοι με φτηνὲς πραγματείες τοῦ κόστους. Ἡ Ἀμερικὴ πᾶσισε ὡς τώρα νὰ βγάλῃ τὸν ξένο βιομήχανο ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴ ἀγορὰ. Ὅταν τὸ κατορθώσῃ θὰ πλημμυρίσῃ τὴν ἀπροστάτευτὴ Ἀγ- γλία με τὰ δικὰ της βιομηχανήματα. Εἶναι τώρα εἴκοσι χρόνια πού καμμιά καινούρια ἐφεύρεσις δὲν ἔ- γεινε, κι ὅσες βιομηχανίες τῆς ἔμειναν πάλωσαν, ἀ- δυνάτισαν, λίγα κερδίζουν καὶ πᾶνε νὰ χαθῶν. Βιο- μηχανία πού καταστρέφεται δύσκολα ξανασηκῶνει κεφάλι.

Ἡ ἐμπορικὴ ἐνέργεια, ἐπιχείρησις κ' ἐφεύρεσις πρέπει νὰ στηρίζονται στὴν ἐλπίδα μεγάλης δου- λειᾶς καὶ καλοῦ κέρδους. Τὸ ἔξοδο τῆς παραγωγῆς πού ἄλλοτε στηρίζονταν στὴν ἀξία τοῦ ὕλικου καὶ τῆς δουλειᾶς σήμερα σὲ πολλὲς ἐργασίες στηρίζεται πρῶτα πρῶτα στὸ ποσὸ πού παράγεται. Ὅσο μεγα- λώνει τὸ ποσὸ τόσο λιγοστεύει τὸ ἔξοδο. Λοιπὸν τὴ φτηνεία τὴν ἀποφασίζει τὸ ποσὸ, τὸ ποσὸ τ' ἀ- ποφασίζει ή ζήτησις καὶ τὴν ζήτησις τὴν ἀποφασί- ζουν οἱ δασμοί. Ὁ βιομήχανος προστατευομένου τόπου, ἔχοντας δύο ἀγορὲς ἀνοιχτές, τὴ δική του καὶ μιὰ ξένη, τὴν ἀγγλικὴ, κατασκευάζει περισσότερο καὶ φτηνότερα ἀπὸ τὸν Ἀγγλο πού δὲν ἔχει ἀνοιχτὴ παρὰ μιὰ μονάχη, τὴ δική του.

ΡΩΜΙΟΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Τίποτα δὲ φαλακράνει (ή κατιδακιδίθει) τὸν ἄνθρωπο τόσο πολὺ ὅσο οἱ στενοχώριες. Καὶ τίποτα δὲν τότε στενο- χωράει τόσο πολὺ ὅσο ή φαλάκρα.

- Πῶς σοῦ φαίνεται ὁ Δελῆς ;
- Σὰν κρύος κ' ἀκατάδεχτος λιγάκι.
- Ἐτσι εἶναι στὴν ἀρχή. Ἐπειτα θὰ δεῖς, ἀμα γνωριστεῖτε λιγάκι, θὰ ἔρθει μιὰ μέρα πολὺ πολὺ φιλικά, θὰ σοῦ πάρει τὸ μπράτσο ἔτσι σὰν παλιὸς φίλος, καὶ μά- λιστα θὰ σοῦ ζητήσει κ' ἕνα εἰκοσιπεντάρικο δανεικά.

— Δὲν ξέρω, εἶπε ὁ κ. Λεβαντινόπουλος τοῦ κ. Δυ- σκολόπουλου, πού κατοικοῦσε στὸ ἀπάνου πάτωμα, δὲν ξέρω, ἂν εἶναι καλύτερα, νὰ ἑακολουθεῖ ή κόρη μου τὸ τραγοῦδι της με τὸ δάσκαλο σπῆτι ή νὰ παγαίνει στὸ Ὁδεῖο ;

— Κάνε ἔτσι, εἶπε ὁ κ. Δυσκολόπουλος. Ὡς στὴν πρώτη Σεπτεμβρίου ἄς παγαίνει στὸ Ὁδεῖο, ἔπειτα στὸ σπῆτι.

— Ἀλλάξε τόσο πολὺ ὁ καημένος ὁ Κώστας ἀφτόου ἔχασε τὰ χρήματά του, πού οἱ μισοὶ του φίλοι δὲν τὸν ἀ- ναγνωρίζουν.

- Κι' οἱ ἄλλοι μισοὶ ;
- Ὡ, οἱ ἄλλοι μισοὶ δὲν ξέρουν ἀκόμα τὸ δυστύ- χημά του.

Ο ΡΕΦΕΝΕΣ

ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΑ

εἶναι, κομιτάτο δὲν ἔχουμε. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ βγάλῃ κ' ἕνα λόγο ὁ κ. Μιστριώτης στὸ Πανεπι- στήμιο για νὰποδείξῃ πῶς εἶναι ἀληθινὰ ὅσα τοῦ ψέλνει τὸ βούλευμα καὶ ή ἔκθεσις τοῦ κ. Μπενῆ Ψάλτη για τὴν «περισὴν ἐπιπολαϊότητα» πού τὸν δέρνει.

Μόλις μπῆκε—γράφει ή «Πρωία»—μέσα στὴν αἴθουσα τῶν παραδόσεων, οἱ φοιτητὲς τοῦ φώναξαν :

— Λόγο ! Λόγο !

Κ' ἐκεῖνος ἀμέσως ἔβγαλε τὸ λόγο καὶ χειρο- κροτήθηκε.

Τὰ ἴδια πάθαινε κι' ὁ καημένος δ κ. Ράλλης, ὁ μπουγιατζῆς, στὶς περασμένες δημοτικὲς ἐκλογές. Λόγο ! Λόγο ! τοῦ φώναξαν οἱ λούστροι κ' ἐκεῖνος ἔβγαζε τὸν λόγο καὶ πληρονότανε ἀμέσως με χειρο- κροτήματα κ' με κτραπακκίες. Τὰ ἴδια κι' ὁ κ. Ὁδ. Μελαχρινός. Κι' ὅμως—κοιτάξετε ἀδικία!— οὔτε ὁ κ. Ράλλης, οὔτε ὁ κ. Μελαχρινός ἔγιναν κα- θηγητὲς στὸ Πανεπιστήμιο, ἂν καὶ ὁ τελευταῖος ἔχει ἀνακαλύψει τόσες καινούργιες λέξεις πού οὔτε στὸνειρό του δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ τὶς δῆ, κ' ὁ φρουρῶν τὸ Παλλάδιον τῆς ἐθνικῆς γλώσσης» τῆς «Ἀστρα- πῆς».

Mores asinorum. Καλὰ τὰ εἶπε κι' ὁ κ. Τεφα- ρίκης στὸ λατινικὸ του ρητὸ πού κόλλησε στὸ Πανε- πιστήμιο.

ΡΗΞΙΚΕΛΕΥΘΟΣ

ἀνακηρύχθηκε ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες ὁ ζαχαροπλάστης κ. Κουρμαλίδης. Κ' εἶναι στ' ἀλήθεια ρηξικέλευθος, καὶ κατὶ παραπάνω, ὄχι μονάχα γιατί ἐπροκήρυξε τὸν περίφημο ἐκεῖνο διαγωνισμὸ τῶν ἀνοησιῶν πού ἐβραβεύθηκε μιὰ τραγωδία τοῦ κ. Πολυβίου Κου- ρούπη, καὶ γιατί κάνει τωρὰ καὶ δεύτερο διαγω- νισμὸ κ' προσκαλεῖ τοὺς Ἀθηναίους καὶ τὶς Ἀτθι- δες τοῦ κ. Νέη νὰ τοῦ ποῦν ἂν πρέπει νὰ πάρῃ ή ὄχι κορίτσια στὸ μαγαζὶ του για σερβιτόρους.

Ὅθ πῆτε πῶς δὲν εἶχε καμμιά ἀνάγκη νὰ ζη- τήσῃ τὴν γνώμη τοῦ κόσμου για τέτοιο πρᾶμα, ἀφοῦ τὸ ἴδιο γίνεται χρόνια τώρα, σ' ὅλες τὶς ἀπό- κεντρες μπουραρίες τῆς Ἀθῆνας καὶ θεωρεῖται φυσι- κώτατο. Μὰ τέλος πάντων, δὲν πειράζει ἂν ἔτσι για νὰ γίνεται κούβεντα, ζητάει καὶ τὴ γνώμη τοῦ κόσμου.

Ἀμα τελειώσῃ με τὸ καλὸ κι' αὐτὸς ὁ διαγωνι- σμὸς, θὰ γίνῃ καὶ τρίτος, κι' αὐτὸς ρηξικέλευθος. Ὅθ ρωτηθῇ ὁ κόσμος ἂν πρέπει οἱ σερβιτόρισες νὰ- ναι ντυμένες ή γυμνές κατὰ τὸ σύστημα τῆς μὲς Δούγκαν, γιατί μᾶς λένε πῶς ὁ ρηξικέλευθος ζαχα- ροπλάστης φιλοδοξεῖ νὰ ξαναφέρῃ στὶς ἡμέρες μας τὰ ἔθιμα τῆν ἀρχαίων Σπαρτιατῶν, πού ἔδειχναν γυμνές τὶς γυναῖκες στὶς παλαίστρες, για νὰ ἠθικο- ποιήσουν, με τὸ μέσο αὐτὸ, τοὺς νέους τους.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

--κ. Ψιμ. Εὐχαριστοῦμε. Στ' ἄλλο φύλλο θὰ δημοσι- ευθῇ τὸ ἕνα ἀπὸ κείνα πού μᾶς στείλατε, τὸ τελευταῖο. -- κ. Τριστάνο. Εὐχαριστοῦμε. Ὅθ δημοσιευθῶν.--«Σ' ἕνα ἀναγνώστη μας». Πολὺ κολακευτικά ὅσα μᾶς γράφετε μὰ τέλος πάντων ἄς εἶναι κ' ἔτσι, ἀφοῦ ὅλα βγαίνουν ἀπὸ τὴν καρδιά. Για τ' ἄλλο πού μᾶς γράφετε, τί νὰ σᾶς ποῦμε Στὸ ἄλλο φύλλο ὁ Φαραῶ εἶπε, ἂν τὸ διαβάσατε, πῶς μιὰ ἀπὸ τὶς δέκα πληγὲς τῆς Ἀθῆνας εἶναι κ' οἱ ποιητὲς τῶν ἐσπερινῶν ἐφημερίδων. Γιατί θέλετε ἀφοῦ εἰσατε τόσο καλὸς, νὰ μᾶς καταδικάσετε νὰ διαβάσουμε τὰ ποιήματά τους καὶ νὰ πασκίζουμε ἀκόμα--αὐτὸ δὲ εἶναι καὶ τὸ τρο- μερῶτερο!--νὰ βροῦμε ἂν εἶναι δικὰ τους ή ἂν εἶναι κλε- μένα; Πέτε στὸ φίλο σας νὰ μᾶς στείλῃ τίποτε δικό του κι στείλτε μᾶς καὶ λόγου σας τίποτε πεζό, ἀφοῦ τόσο ἄμορφα γράφετε.--κ. Κώστα Σ. Γ. Ἀρχίζουμε, καθὼς βλέπετε, ἀπὸ τὸ φύλλο αὐτὸ νὰ δημοσιεύουμε τὰ ἄμορφα καὶ πρωτοτυπώτατα «Ναυοῦρματα» χωρὶς ὅμως τὸν γε- νικὸ τους τίτλο «Ἐθνικὲς ἐμπνεύσεις» ὄχι γιατί δὲν εἶναι ἐθνικά, παρὰ γιατί τὸ ἐπίθετο αὐτὸ παρασκούριασε πιά ἀπὸ τὴν πολλὴ καὶ τὴν κακὴ μεταχρήσις. Ἐθνικὴ ἐφη- μερίδα εἶναι καὶ ή «Ἐσπερινή» καὶ Ἐθνικὸς διδάσκαλος καὶ ὁ κ. Μιστριώτης.--κ. Χαρημίδη. Ἐχετε δικιο. Σπου- δαῖα ή ἔκθεσις τοῦ κ. Μπενῆ-Ψάλτη για τὰ Μιστριωτικά, ὄχι μονάχα γιατί εἶναι γεμάτη ἀλήθειες καὶ ὀρθὴ κρίσις, μὰ καὶ γιατί τὴν ἐκαυτήριασαν καὶ τὴν σκυλλόδρισαν δύο ἐθνικώτατοι δημοσιογράφοι, ὁ κ. Γιολλάσης καὶ ὁ κ. Πάπ στις ἐφημερίδες τους. Μπορεῖ νὰ τὴν ἔβρισε κι' ὁ κ. Σαπ- φὸς στὴν δική του Δὲν ξέρουμε. Τῶχατε για μικρὸ κατόρ- θωμα νὰ κάνετε κατὶ πού νὰ μὴν ἀρίση στὴν ἐθνικὴ αὐτὴ τριανδρία ;--δ. Βίρ Μεγ. Δι θὰ μᾶς στείλατε τί- ποτ' ἄλλο ; Περιμένομε.